

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 294 (9599)

TRST, sobota, 18. decembra 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

Z GLASOVI POSLANCEV KD, KPI, PSI, PSDI IN PRI

V OSPREDJU JE BILO VPRAŠANJE JAVNEGA REDA

Poslanska zbornica je z veliko večino odobrila osimski ratifikacijski zakon

Poslanci odobrili tudi resolucijo demokratičnih strank glede izvajanja sporazuma in preverjanja vseh aspektov gospodarskega sodelovanja, zunanji minister Forlani pa je v imenu vlade sprejel kot priporočilo resolucijo poslancev Lombardija (PSI) in Cuffara (KPI) o globalni zaščiti Slovencev v Italiji

(Od našega posebnega dopisnika)
RIM, 17. — Ob 21.15 je poslanska zbornica med poslanjem prisotnih poslancev odobrila ratifikacijski zakon, ki pooblašča predsednika republike, da podpiše ratifikacijo osimskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo.

Prisotnih je bilo 452 poslancev. Za ratifikacijo se jih je izreklo 391, proti 57, medtem ko so se štirje vzdržali. Kot je znano so za zakonski osnutek glasovali komunisti, socialisti, socialdemokrati, republikanci in demokristjani. Javno so se proti ratifikaciji izrekli samo misovci in predstavniki «Lotta continua», medtem ko so se vzdržali poslanci skupine PDUP in liberalci. Radikalni poslanci pa so pred glasovanjem zapustili dvorano.

Sedaj bo moral o ratifikacijskem zakonu razpravljati in glasovati še senat.

Hkrati z ratifikacijskim zakonom so poslanci odobrili tudi resolucijo, ki so jo v imenu demokratičnih strank podpisali Piccoli (KD), Lombardi (PSI), Bandiera (PRI), Natta (KPI) in Preti (PSDI) in jo je v imenu vlade podprl tudi zunanji minister Forlani.

V resoluciji se omenja obveze vlade glede izvajanja sporazuma. Tako je v resoluciji govor o preverjanju vseh aspektov gospodarskega sodelovanja v luči ekoloških, urbanističnih in tehničnih jamstev, poseben odstavek pa predstavlja obveza o globalni zaščiti slovenske narodne manjšine, ki jo vse demokratične stranke italijanskega parlamenta prvič svečano in enotno proglasijo. V tem odstavku je namreč obveza vladi, naj «pripravi pri primerne instrumente za zaščito popolne enakopravnosti, svobodnega

luliji so podrobno navedene točke potrebne globalne zaštite Slovencev, skladno s 6. členom ustave, 3. členom statuta dežele F-JK in preambule osimskemu sporazumu.

V resoluciji je še posebej izrecno poudarjeno, da pomeni globalna zaščita razširitev zaštite na vsa področja, kjer živijo Slovenci v pokrajinah Trst, Gorica in Videm. Resolucija navaja nato obvezo za ureditve vprašanj svobodne uporabe slovenskega jezika v izvoljenih organih, izpolnitelj slovenskega šolstva ter njegovo samostojnost, slovenske televizijske oddaje. Končno resolucija poudarja pomen uresničenja razvoja slovenske manjšine in ustrežajočega gospodarskega politike. V ta namen sta Cuffaro in Lombardi zahtevala od vlade, naj upošteva zakonske osnutke, ki že

ležijo v zbornici in predložijo tudi svoje.

Razprava se je v popoldanskem delu zelo zavlekla zaradi obstrukcionizma misovcev in nekaterih drugih skupin, ki so vložili celo vrsto popravkov. Po podrobnih diskusijah o vsakem izmed popravkov so bili vsi zavrnjeni, kakor so bile zavrnjene skoraj vse predložene resolucije, v katerih se nekateri omenja odložitve ratifikacije ali ponovna pogajanja, za katera so se še posebej ogrevali radikalci.

Naj na koncu omenimo glasovanje predstavnikov vseh strank. Za skupino DP sta govorila Pinto in Luciana Castellina. Prvi je rekel, da bo glasoval proti sporazumu, medtem ko je Castellina dejala, da ji je žal, ker ne more podpreti sporazuma zaradi njegovega gospodarskega dela in napovedala vzdržanje. Enako je napovedal liberalce Malagodi, medtem ko je socialdemokrat Scovaccieri podčrtal, da je v tem primeru mogoče izbrati samo med «da» in «ne».

«Z osimskim sporazumom», je dejal, «plačujemo naš zadnji dolg Jugoslaviji. Sedaj nam ostaja samo perspektiva prijateljskega sodelovanja.»

Socialist Achilli je izrazil upanje, da bo osimski sporazum odprl širše možnosti sodelovanja tudi med EGS in Jugoslavijo. V tem okviru bi se morala Italija še posebej zavzeti. Ko je govoril o perspektivah pomiritev na vzhodni meji, je Achilli izrazil upanje, da bo sedaj skrajno število vojaštva na tej strani.

Komunist Segre je dejal, da je zadovoljen, ker se ob enotnosti demokratičnih sil končno začnejo oblikovati nova italijanska zunanja politika. Osimski sporazum predstavlja možnost, ko lahko Italija, ki je nastala v odprstosti in socialistična neuvrščena Jugoslavija odigrata pomembno skupno vlogo pri spreminjanju evropskih odnosov.

Predstavnik KPI je nato oštrnil Pannello in ga primerjal zanesljivosti D'Annunzia pred resko puščavščino. To je tudi privedlo do incidentov med radikalci in komunisti.

Demokristjan Piccoli je najprej izrecno navedel imena poslancev KD, ki so spregovorili v razpravi in s katerimi se strinja. Omenil je Marrocca, Belcija, Catteneja in Nattalija, ne pa Tombesija in Costamagno. Rekel je, da se KD strinja s spo-

razumom, ker potrjuje mir s sosedi. Pri tem pa se je skliceval na «mujnost», češ da si mora Italija zagotoviti varne meje pred možnostjo, da bi na Krasu nastala meja varšavskega pakta.

Piccoli je nato dejal, da čuti globoko zanimanje za vprašanja narodnih manjšin. «Italijani ne bomo nikoli zadahali duha Evrope, dokler ne bomo priznali enakopravnega dostojanstva vsem kulturam v okviru naših meja». Pri tem je Piccoli citiral zgled Južne Tirole.

Po zadnjem izbruhu Giacinta Pannelle («Za osimskim sporazumom so multinacionalne družbe in NATO»), ki je izrazil prepričanje, da industrijske cone na Krasu ne želi nihče, niti italijanska vlada in zatorej je nikoli ne bodo ustvarili, je sprejel republikanec Mammi. Ta je

spomnil poslance, da se je ob tem tako važnem zunanje-političnem vprašanju oblikovala trdna enotnost vseh demokratičnih sil.

«Navadno smo se največ kregali prav ob zunanjih politikah. Danes ni tako. Spomnimo pa se, da je kriza v Italiji resna in take enotnosti potrebujemo tudi pri reševanju naših vsakdanjih problemov.»

S temi besedami se je razprava končala. Parlament se bo sedaj vrnil k ostalim prejemim vprašanjem, predvsem k problemom javnega reda.

Naj zaradi kronike čisto na koncu navedemo, da je iz prvih računov mogoče sklepati o številu «proštrlecev» proti ratifikaciji. Teh je bilo približno 30, v glavnem v vrstah demokratske desnice.

STOJAN SPETIC

PODTAJNIK DARIDA ODGOVARJAL NA VPRAŠANJA SENATORJEV

Stopnjevanje nasilja v državi močno odjeknilo v parlamentu

Preiskava o četrtkovem atentatu v Brescii v polnem teku
Zdravstveno stanje podčastnika Laia še vedno izredno hudo

RIM, 17. — Podtajnik za notranje zadeve Darida je v senatu odgovarjal na vprašanja, ki so jih razne politične skupine naslovile na vlado v zvezi z atentatom v Brescii. Dejal je, da je val nasilja, ki je prizadel v zadnjih treh dneh Italijo, povzročil ogorčenje in gnus pri vseh Italijanih. Izrazil je obsojdo tega blaznega zločinškega načrta, katerega namen je prizadeliti italijansko družbo in njene demokratične ustanove. Toda samo obtožba in obžalovanje javnega mnenja parlamenta in vlade ni več dovolj. Darida je dejal, da je minister za notranje zadeve Cossiga še sinoči v Milano zbral okrog sebe organe, ki odgovarjajo za javni red predstavniki družbenih in političnih sil, to pa ne zato da bi uprizarili jalovo solidarnostno manifestacijo, temveč da bi uskla-

dili pobude v zvezi s preiskavo. V imenu komunistične skupine je Giglia Tedesco rekla, da se danes ponovno postavlja vprašanje enotnosti in sodelovanja vseh demokratičnih sil za ohranitev javnega reda. Napovedani sestanek med predsednikom vlade in tajniki demokratičnih strank, je dejala komunistična senatorka, je obveza za obnovitev antifasistične enotnosti vseh demokratičnih sil v Italiji.

Demokristjan vest Italije je po njenem mnenju tako močna, da lahko popolnoma osami provokatorje in tiste, ki se skrivajo za njimi in ki so napovedali vojno demokraciji.

Demokristjan De Zan je dejal, da ustrežajo izjave predstavnikov vlade resnosti časa. Čeprav še ni mogoče razkrinkati teroristov je jasno, da so vsa nasilna dejanja istega izvora.

Čeprav se je treba pri tem vprašati ali je zadnji atentat povezan s prejšnjimi in pomeni v bistvu ustrahovanje pred skorajšnjimi procesi ali pa gre samo za način, kako ustvariti panični strah.

Za socialiste je spregovoril senator Signori, ki je uvodoma dejal, da se javnost sprašuje, ali je demokratična država zmogla, da obrani ustanove, ki so nastale po odprstosti. Policija pa odločno zahteva, da ji dajo sredstva za učinkovito borbo proti terorizmu. Signori je poudaril, da je treba sedaj preiti h konkretnim dejanjem ter sprejeti ukrepe, da bi izključili napad na demokratične ustanove.

Kar zadeva preiskave v zvezi z včerajšnjim atentatom v Brescii kaže, da policija išče minibus fiat 238, s katerega naj bi stopili trije atentatorji. Po pričevanju očividcev naj bi šlo za tri mlade moške približne starosti 26-28 let. Najprej so šli v bližnje javno stranice, kjer so najbrž priglajali zaigralno vrvico, nato so postavili torbo, iz katere se je že kadilo, k prodajalni časopisov. Kaže, da je šlo za približno 700 g smodnika, ki so ga atentatorji dali v 5-litrski parni lonec, kar je učinkovito eksplozije še okrepilo. Sreča, da so torbo nekoliko oddaljili, ker bi namreč, če bi eksplodirala tam, kamor so jo postavili atentatorji, povzročila pravi pokol, saj je prav tam avtobusna postaja. Jakost eksplozije je bila takšna, da je razneslo granitno ploščo na pločniku in skoraj popolnoma razdejalo prodajalno časopisov.

Zdravstveno stanje karabinjerskega podčastnika Giovannija Laia se je nekoliko izboljšalo, čeprav je po operaciji, med katero so mu odstranili del jeter, črevesja in vranice, še vedno v smrtni nevarnosti. Medtem so ugotovili, da je šolska torba, ki so jo našli včeraj v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

Protivladni teroristi so se v zvezi z atentatom v Brescii pojavili v bližini kraja, kjer je prišlo do eksplozije, last 12-letnega Giorgia Graziolija, ki je v atentatu bil lažje ranjen.

Ob robu današnje preiskave naj povemo, da je preiskovalni sodnik Vito v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia ter o smrti fasiskega Silvia Ferraria izdal dve zaporni povelji, ki zadevata neonacističnega Ermanna Buzziga, zaprtega v zaporu v Veroni ter Fernanda Ferraria, ki je v zaporu v Parmu.

DANES

Prvi korak

Prvo dejanje v ratifikacijskem postopku za potrditev osimskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo je torej opravljeno. Poslanska zbornica je z veliko večino glasov demokratičnih strank sprejela vladni osnutek ratifikacijskega zakona v njegovi celoti in pred tem zavrnila vse amandaje, katerih edini namen je bil prepričati ratifikacijo sporazuma ali pa jo vsaj odložiti v nedogled. Se več po- leg odobritve ratifikacijskega zakona celotne je sprejela še resolucijo demokratičnih strank, ki govori o preverjanju vseh aspektov gospodarskega sodelovanja v luči ekoloških, urbanističnih in tehničnih jamstev, v posebnem odstavku pa o obvezi vlade glede globalne zaštite slovenske narodne manjšine, da je vprašanje naše narodnostne skupnosti začno globalno reševati.

Obveza za vlado iz teh dveh resolucij je toliko pomembnejša, ker sam ratifikacijski zakon o nas govori, sprejem obeh resolucij in same izjave ministra Forlanija pa kažejo na to, da obstaja danes politična volja, da se vprašanja naše narodnostne skupnosti začno globalno reševati.

Pravkar zaključeni postopek v poslanski zbornici se bo po prazničnih moral začeti še v senatu in končati v januarju ali najkasneje v začetku februarja.

Ob tem je vsekakor treba z zadovoljstvom ugotoviti, da so se vsi antiosimski poskusi skrajne desnice, radikalcev in nekaterih posameznikov tako v parlamentu kot pri nas izjalovili zaradi enotnosti demokratičnih sil, zaradi politične zrelosti in zaradi krepke zaščitne zavesti, da so dobro sodelovanje, mirno sožitje in vsestransko gospodarsko sodelovanje v današnjem svetu edine realistične osnove za napredek človeštva in za svetovni mir.

Vsi se zavedamo, da bo realizacija zastavljenih ciljev zahtevala še veliko naporov, h katerim bomo morali prispevati tudi kot direktno zainteresirana narodnostna skupnost, toda prvi koraki so zastavljeni dobro in bolj obetajoče kot doslej. (jk)

V POVZETKU PO ZAKLJUČU RAZPRAVE

Forlani: Italija bo jamčila najširšo zaščito manjšine

RIM, 17. — Razprava o ratifikaciji osimskega sporazuma se je zaključila v popoldanskem urah z replikami večinskega poročevalca Nattalija in govorom zunanjega ministra Forlanija, ki je v imenu vlade priporočil parlamentu, naj odobri ratifikacijo osimskega sporazuma.

«Zavest skupnega interesa je dožrela v tolikšni meri», je dejal Forlani, «da sta Jugoslavija in Italija postavili pred ozemeljske spore stalne koristi sodelovanja.» Nato se je skliceval na zagrenjenost, ki jo čutijo Italijani v tem trenutku, vendar je danes izraz «patriotizma» prav določanje dokončnih meja.

Strukture sodelovanja, ki jih ustvarja sporazum, niso samo dvostranskega pomena, pač pa grede v evropsko širino, na raven odnosov med EGS in Balkanom. Na splošno pa je Forlani povezal pomiritev na Jadrani s splošnimi interesi pomirjevanja v Sredozemlju.

Prav zato, ker se osimski sporazum gradi na osnovi skupnega interesa, je nadaljeval Forlani, ni dvoma, da bomo lahko po prvih izkušnjah skupaj z Jugoslavijo preverili in morda tudi spremenili nekatere aspekte v okviru gospodarskega sodelovanja, če bo to v skupno in vzajemno korist.

Ekološka problematika je tudi sicer v ospredju celotnega sodelovanja med jadranskima sosedoma, je nadaljeval Forlani, ki je poudaril, da je sodelovanje krajevnih dejavnikov jamstvo v tem oziru.

Forlani je del svojega govora posvetil tudi vprašanjem slovenske manjšine v Italiji.

«Z dokončno potrditvijo meja», je dejal, «določa osimski sporazum tudi prenehanje veljavnosti Londonskega spomenice o soglasju in priloženega posebnega statuta, vendar je pojem celotne zaštite manjšin v nekdanjih conah A in B sprejet v 8. členu dogovora. Dejansko so bile v tržaški pokrajini uresničene z vrsto ukrepov.»

«Toda to ne zadostuje», je nadaljeval Forlani in rekel: «Neglede na to o ozemeljsko omejitve pa je v preambuli sporazuma sklicevanje na italijanske in jugoslovanske ustavne načela o enakopravnosti manjšin, ki jih je treba prevesti v posebno normativno. V italijanski ustavi je to 6. člen, ki določa, da bo republika s posebnimi normami štela jezikovne manjšine.»

«V tem okviru», je zaključil Forlani, «želim potrditi, da bo Italija zajamčila izvajanje najširše zaštite, popolne enakopravnosti in odpravo vsake diskriminacije glede na italijanske sodržavljane tudi v duhu listine OZN o človeških pravicah.» Dodal je še, da si pričakuje, da bo Jugoslavija storila isto.

V svojem govoru pa je poročevallec Nattali na dolgo polemiziral z vsemi, ki so izrazili svoje nasprotovanje sporazumu in predvsem gospodarskemu delu. Še posebej se je zadržal ob vprašanju medsestranske industrijske proste cone, glede katere je izrecno poudaril, da so pogajalci preverili vse razpoložljive možnosti, čeprav so ekološki problemi povsod enaki. Dejansko se bosta morali sosedi s tem problemom spoprijeti. Že v pogajanjih je bilo določeno, da v industrijski coni ni mesta (in ga ne bo) za umazano industrijo, ali za industrijo kemijskega ali prvinkega značaja. V glavnem je

zamišljeno, da bodo to uredili skladno s manipulacijo blaga in polizdelkov z jamstvi, ki jih nudi predvsem obstoj mešane komisije, ki bo bedela nad učinkovitostjo in koristnostjo pobud v coni.

Nattali je predvsem poudaril, da osimski sporazum predstavlja tudi v tujini «model» reševanja dvostranskih problemov, ob katerem sta lahko Italija in Jugoslavija ponosni. Tudi Nattali se je v svoji repliki na kratko dotaknil slovenske narodne manjšine in dejal, da ji je treba zagotoviti najširšo zaščito «vsaj na ravni Londonskega sporazuma.»

Naj zaradi kronike omenimo, da se je jutranje zasedanje začelo z zaključnim govorom misovskega kovaljeve Almiranteja, ki je ob začetku razprave govoril z obstrukcijo in večurnim posegom. Dejansko pa ni pokazal kdove kakšnega zanimanja za to problematiko in govoril vsega 45 minut. Rekord obstrukcije pripada torej radikalca Pannelli, ki je govoril 3 ure. (st.s.)

NEPRIČAKOVAN ZAKLJUČEK ZASEDANJA V DOHI

Razkol v OPEC: dvojna cena nafte

Saudska Arabija in emirati bodo zvišali ceno le za pet odstotkov, druge države pa za deset in julija še za nadaljnjih pet odstotkov

DOHA, 17. — Zasedanje OPEC v Dohi se je zaključilo z nepričakovanim razkolom med državami proizvajalkami petroleja in z uvedbo dvojne cene nafte. Predstavnik Saudove Arabije Jamani je včeraj odšel v domovino po nova navodila, nato pa se je vrnil v Doho odločen, da vztraja pri zahtevi o čim bolj omejeni podražitvi, češ da bi v nasprotnem primeru zahodno gospodarstvo utrpelo preveliko škodo in bi se znašlo celo na robu popolnega poloma. S Saudovo Arabijo so se potegnili emirati, medtem ko so na drugi strani prepričali iranske predstavnike, da omilijo svoje zahteve. Tako so se tudi ostale države med sabo dogovorile in sprejele kompromis o postopni podražitvi, najprej za deset in nato še za pet odstotkov. Nepričakovani zaključek zasedanja

nadaljnji 5-odstotni podražitvi, ki bo stopila v veljavo čez šest mesecev. Zasedanje predstavnikov OPEC se je zaključilo danes jutraj po mrzličnih pogajanjih. Predstavnik Saudove Arabije Jamani je včeraj odšel v domovino po nova navodila, nato pa se je vrnil v Doho odločen, da vztraja pri zahtevi o čim bolj omejeni podražitvi, češ da bi v nasprotnem primeru zahodno gospodarstvo utrpelo preveliko škodo in bi se znašlo celo na robu popolnega poloma. S Saudovo Arabijo so se potegnili emirati, medtem ko so na drugi strani prepričali iranske predstavnike, da omilijo svoje zahteve. Tako so se tudi ostale države med sabo dogovorile in sprejele kompromis o postopni podražitvi, najprej za deset in nato še za pet odstotkov. Nepričakovani zaključek zasedanja

nafta v Katarju odpira vrsto vprašanj v zvezi s posledicami, ki jih bo ta dvojna podražitev imela tako na sam OPEC kot na zahodno gospodarstvo. Glede prvega vprašanja je sam predstavnik Saudove Arabije Jamani dejal, da so govorice o razpadu OPEC le «pobožne želje». V preteklosti, je nadaljeval, so se ministri sestajali in določali ceno tuja našega petroleja, mi smo pa na to pristajali. Toda sedaj hočejo podražiti surovo nafto na način, ki bi bil po naše škodljiv za svetovno gospodarstvo. Zato — je zaključil Jamani — so oni sedaj sklenili za svojo nafto, mi pa za svojo.

Posledice za države uvoznice petroleja seveda pravi gotovo ne bodo ugodne, vendar po vsej verjetnosti niti ne katastrofalne. Najhušje bodo posledice za tiste države, kot sta Italija in Velika Britanija, katerih plačilne bilance so še posebno neuravnotežene. Podražitev pomeni za vse zahodne države večje izdatke, ki pa so bili že zdavnaj predvideni in torej ne bodo prinesli prevelikih pretresov za državne proračune. Poleg tega pa bo to seveda lahko pospešilo inflacijo ter privedlo do podražitve tudi drugih vrst blaga.

Kar se tiče Italije pa je ministrski predsednik Andreotti dejal, da je do podražitve prišlo v zelo delikatnem trenutku, še posebej z vidika plačilne bilance. Bolj kot kdajkoli prej bo treba sedaj okrepiti naš izvoz, je še dejal predsednik vlade. Predstavnik Petrolejske unije v Rimu pa je opozoril na težave, ki bodo nastale pri določanju cene glede na dvojno tržišče, kar bi utegnilo tudi povzročiti neravnovesja na svetovnih tržiščih. (tm)



V tržaškem Avditoriju se je včeraj začela 1. delovna konferenca o državnih udeležbah v Furlaniji-Juljski krajini. Na posvetu, ki se ga udeležuje tudi pristojni minister Bisaglia, obravnavajo vprašanja, povezana z delovanjem državnih družin in podjetij v naših krajih, zlasti kar zadeva skupne napore za obnovo potresnih območij

Tajniki demokratičnih strank pri predsedniku Andreottiju

Nevarno stopnjevanje živčnosti med silami javne varnosti: karabinjer po naključju sprožil brzostrelko in ranil dva tovariša

RIM, 17. — Rim, Milan, Brescia: prvi odgovor je tudi tokrat prišel iz občutenih ljudskih manifestacij kot dokaz trdne demokratične zavesti in odločnosti v boju. Danes pa so imele besedo tudi stranke in vlada. Na predlog socialističnega tajnika-Craxija je Andreotti (spremljali so ga notranji minister Cossiga, pravosodni minister Bonifacio in šef protiteroristične policije Santillo) do pozne ure razpravljali s tajniki KD, KPI, PSI, PSDI, PRI in PLI o odgovoru, ki naj ga demokratične ustanove in vlada dajo na novi val atentatov. Medtem pa je tudi federacija CGIL, CISL in UIL zahtevala sestanek z Andreottijem, da bi razpravljali o prispevku, ki ga nameravajo dati sindikalne sile, da bi pomagale silam javnega reda v obrambi demokracije in preprečevanju zločinov.

Srečanje s političnimi tajniki se je zaključilo z objavo uradnega poročila, medtem ko udeleženci sestanka niso hoteli dajati nobenih izjav. Poročilo navaja, da so vsi pri-

Jutri bo Primerski dnevnik izšel na 12. straneh s pestro vsebino.

«Ob zaključku sestanka — je še rečeno v poročilu — so se dogovorili o nujnosti, da se tudi parlament loti skupka problemov v zvezi z bojem proti prevratništvu in nasilju.»

V teku današnjega sestanka je Berlinguer dejal, da obstaja natančen načrt terorističnih in zločinških dejanj, katerih krivci, je dejal komunistični tajnik, za kakršno koli krinko se skrivajo, so sovražniki kraljev in demokracije: proti tem je treba konkretno in takoj poseči.

Craxi je govoril o «varnostni mreži», ki jo je treba ustanoviti in v ta namen izkoristiti vsa razpoložljiva sredstva.» Pri tem je treba poseči energično, odločno, vendar umirjeno, da bi preprečili, da bi se javnost zbegala.

Pred sestankom je socialistično tajništvo imelo krajsjo sejo, na kateri so razpravljali o pomanjkljivosti sedanega političnega položaja ter ponovno predlagali vlado nacional

DEŽELNA KONFERENCA O DRŽAVNIH UDELEŽBAH

Izjemen položaj po potresu zahteva odločnejši nastop državnih podjetij

V prihodnjem petletju predvidene naložbe 412 milijard lir - Deželni organi zahtevajo stalen dialog z vodstvi državnih družb

V Avditoriju se je včeraj začela 1. deželna konferenca o državnih udeležbah, ki se bo nadaljevala še danes dopoldne. Razpravo vodi predsednik deželne vlade Comelli. Prisotni pa so minister za državne udeležbe Bisaglia s podtajnikom Castellim, predsednik IRI Petrilli, predsednik EFIM Jacoboni, predsednik ENI Sette, izredni komisar EGAM Niutta, predsednik FAGAT (ustanove za terminalna podjetja) Porcellini, predsednik Fincantieri Basilico, predsednik Finsider Capanna, predsednik Fimmar Paolicchi, predsednik Italstat Sutto, predsednik Società Autotrada Santucci in številne druge osebnosti iz notranjosti Italije in iz naše dežele.

Po uvodnem nagovoru predsednika Comellija, ki je opozoril na položaj v Furlaniji - Julijski krajini po potresu in postavil zahtevo po večji angažiranosti državnih udeležb za obnovo opustošenih območij in za splošen razvoj dežele, tudi v luči novega momenta, ki ga predstavlja osimski sporazum, je s krajšim govorom predstavnika državnih podjetij, nato je sledilo glavno sporočilo podpredsednika deželnega odbora Stopperja o vlogi podjetij v državno udeležbo v naših krajih.

Stopper je v svojem posegu za nekaj bistvo konferenci: najprej je prikazal razsežnosti državnih udeležb v naši deželi, nato je analiziral pričakovanja tukajšnjega prebivalstva za nadaljnjo krepitvijo ustreznih dejavnosti, na koncu pa je opozoril na to, da predstavlja konferenca prvi neposreden stik deželne javnosti z najvišjimi predstavniki javnih gospodarskih organizacij v državi; temu stiku naj bi sledili še drugi, in sicer v rednih časovnih presledkih, in to na podlagi točno definiranih odnosov med državo, deželo in državnimi udeležbami.

Področje državnih udeležb je prisotno v naši deželi s 40 podjetij (pomorstvo, telekomunikacije, rudarstvo, gradbeništvo, RAI-TV, energetika, itd.), v katerih je zaposlenih 21.300 ljudi. «Gostota» državnih podjetij v naši deželi je večja kakor v ostali Italiji, vendar je položaj v nekaterih enotah precej težaven (GMT, Italcantieri v Trzinu, Tržaški arsenal - Sv. Marko, Costruzioni Meccaniche Industriali, itd.). Stopper je ministru Bisagii prikazal nujnost, da se poleg novih naporov državnih udeležb za obnovo potresnih območij, napnejo vse sile tudi za podpiranje omenjenih podjetij in za uresničitev nekaterih drugih pobud, tako zlasti avtoceste Karnija - Trbiž, povezave z bodočim metanovodom iz Sovjetske zveze, napovedane prenosne državnega dela - javeja - pri čemer sta prizadeta zlasti Tržaški Lloyd in ladjedelnica Alto Adriatico v Miljah, pa tudi sama ladjedelnica v Trzinu - in gradnje razplinjevalne postaje v Trzinu. Na koncu se je Stopper zavezal za to, da bi državne udeležbe konkretno prevzele določene iniciative v sklopu bodoče industrijske cone na Krasu.

V zvezi s tem zadnjim vprašanjem je minister Bisaglia zavezal čudno in nenaravno stališče. Dejal je, da industrijska cona sicer nedvomno nudi nove možnosti zaposlitve na našem območju, državne družbe pa da imajo svoje pomisleke v zvezi z načinom, kako se bo cona lahko uresničila. Ne bi namreč radi videli - je dejal - da bi olajšali sprosto srovanje drugih in ne nas samih. To neposredno izjavo je poskusil omiliti med popoldansko razpravo, ko je imel za potrebno, da «bolje pojasni» svoje stališče do osimskega sporazuma. Glede tega vprašanja - je dejal - se popolnoma strinjam z vlado, ki v teh urah razpravlja o ratifikaciji osimskih dokumentov. Prva dolžnost države je, da spoštuje prevzete obveznosti. Kar zadeva industrijsko cono na Krasu pa želim poudariti, da sporazum predvideva ustanovitve posebnih komisij, ki bodo sprotno sledile uresničevanju posameznih predlogov, ki jih vsebuje osimski sporazum.

Glede bodoče razvojne politike državnih udeležb v naši deželi, je minister dejal, da bodo državne družbe v prihodnjih petih letih naložile v naših krajih 412 milijard lir, in to predvsem na področjih mehanike in tekstilne industrije, metanovodskega omrežja in pomorstva. Predvidena je okrepitev ladjedelnice v Trzinu, usposobitev Tržaškega arzenala za proizvodnjo naprav za vrtnje po morjem, prenosna GMT, razširitev železarne Italsider, speljava novih metanovodov, zlasti v smeri industrijskih con v naši deželi, ki se ne razpolagajo s tem gorivom, ter številne druge

pobude manjšega obsega. Kljub gospodarski krizi, ki je zajela državo in ki sili tudi državna podjetja, da krčijo svoje prvotne programe, bodo načrti za naložbe v Furlaniji - Julijski krajini prav zaradi izjemnega stanja, ki je nastalo po potresu, uresničeni v celoti. Žal ne bo mogoče izvesti nekaterih pobud, ki so bile svoj čas predvidene - je zaključil minister - tako na primer ne bo mogoče zgraditi razplinjevalne postaje v Trzinu, pa tudi ne tovarne za proizvodnjo bakra v industrijski coni Ausa Corno. V nekaterih primerih pa bo treba nekoliko potpeti: tako na primer glede gradnje avtoceste Karnija - Trbiž, saj je treba zanj še odločiti ustreza dela.

Nato so si na govorniški odru sledili predstavniki IRI Petrilli, ki je tudi zagotovil, da ne bo družba kričala svojih naložbenih programov v naši deželi, predsednik ENI Sette, ki je podrobneje obrazložil programe glede okrepitve metanizacije, predsednik FIM Jacoboni (EFIM ni še prisotna v Furlaniji - Julijski krajini, vendar bi se lahko pridružila pobudam na področjih gradbeništva in turizma), predstavnik EGAM Niutta, ki je napovedal preosnovo

labeljskega rudnika ter predsednik Italstat Sutto, ki je predstavil načrt in ki sili tudi državna podjetja, da krčijo svoje prvotne programe, bodo načrti za naložbe v Furlaniji - Julijski krajini prav zaradi izjemnega stanja, ki je nastalo po potresu, uresničeni v celoti. Žal ne bo mogoče izvesti nekaterih pobud, ki so bile svoj čas predvidene - je zaključil minister - tako na primer ne bo mogoče zgraditi razplinjevalne postaje v Trzinu, pa tudi ne tovarne za proizvodnjo bakra v industrijski coni Ausa Corno. V nekaterih primerih pa bo treba nekoliko potpeti: tako na primer glede gradnje avtoceste Karnija - Trbiž, saj je treba zanj še odločiti ustreza dela.

Nato so si na govorniški odru sledili predstavniki IRI Petrilli, ki je tudi zagotovil, da ne bo družba kričala svojih naložbenih programov v naši deželi, predsednik ENI Sette, ki je podrobneje obrazložil programe glede okrepitve metanizacije, predsednik FIM Jacoboni (EFIM ni še prisotna v Furlaniji - Julijski krajini, vendar bi se lahko pridružila pobudam na področjih gradbeništva in turizma), predstavnik EGAM Niutta, ki je napovedal preosnovo

Spominska plaketa dr. Gojmiru Demšarju



V Gallusovi dvorani Glasbene matice je bila sinoči pristrčna intima slovesnost, med katero je predsednik Glasbene matice Dušan Hreščak izročil doseženo ravnanje glasbene šole GM dr. Gojmiru Demšarju zlato plaketo ob njegovi upokojitvi po več kot 27-letnem vodenju naše glasbene šole. Dušan Hreščak je v svojem kratkem nagovoru poudaril velike zasluge dr. Demšarja za razvoj naše glasbeno-pedagoške ustanove, prav tako pa je poudaril tudi njegov delež pri skupnih zavzemanjih za obstoj in razvoj šole kot javnopravne ustanove. Obenem je izrazil svoje zado-

voljstvo, da bo dr. Demšar še naprej dragocen sodelavec ne le šole kot pedagog, marveč tudi kot odgovoren za koncertno dejavnost Glasbene matice.

Dr. Demšar je v svoji zahvali za izkazano pozornost dejal, da ima šola GM v osebi prof. Svetke Grigčiča človeka, ki bo s svojo zavzetostjo in sposobnostjo znal šolo kot ustanovo zanesljivo voditi k nadaljnjim uspehom, obenem pa je tudi izrekel svoje zadovoljstvo, da je v vrstah Glasbene matice zraslo po osvoboditvi do danes že kar lepo število mladih pedagogov, ki uspešno nadaljujejo delo svojih predhodnikov.

Slovesnosti so se poleg članov odbora Glasbene matice, profsorskega zbora in nekaterih gojencev, udeležili tudi nekateri predstavniki slovenskega kulturnega in javnega življenja ter vicekonzul SFRJ Lojze Kante.

Sinoči v krožku «Che Guevara»

Konstruktivna razprava o izvajanju Osima

Javno razpravo, ki je sinoči potekala v prostorih krožka «Che Guevara» prav v času, ko je poslanska zbornica dokončno ratificirala osimskie sporazume, je pred zelo številno publiko odprl bivši senator Vidali, ki je poudaril, da se s tem zaključuje doba razpravne tržske zgodovine in se začnejo perspektive novega razvoja.

Fašistične provokacije v sredo kaže, da so res spametovale vse ljudi v dobri veri, ker ni bilo taktični nikogar, ki bi zagovarjal integralno pristo konco, ki je služila za krinko protiosimski kampanji. Debatu je bila zato konstruktivna, čeprav so nekateri podpisniki izjave znanstvenih fakultet, med katerimi prof. Hackova, potrdili skrb, ki jo jim povzroča navedena. Prof. Sema in Molfancon, ki sta jim odgovarjala, pa tudi posega prof. Coste in Polja, so pa dokazali, da so ugovori bili v glavnem sad nepopolnega poznavanja sporazumov, nepravilnega znanstvenega pristopa in nezupanja v sposobnost demokratičnega gibanja, da zagotovi neškodljivo izvajanje sporazumov.

Skromna zabava z Walterjem Chiarjem

V gledališču Rossetti nastopa te dni znani italijanski komik Walter Chiari s kabaretsko predstavo, ki ima v italijanščini naslov «Chi vuol esser lieto sia, del doman c'è gran paura». Z njim nastopa kvartet «I Ricchi e i Poveri» ter skupina ple-salk «Los Lima's».

Težko bi Walterju Chiariju odrekli komično verzianost v zdaj briljantnem, zdaj dolgočasnem pletenju štrne. Besed mu nikoli ne zmanjka, očito pa mu je začelo zmanjkovati duhovitosti, zato se je zatekel po eni strani v značilni politični qualunquizm, prilagojen malce še za tržske konjunkturalne potrebe, po drugi strani pa v seks, pri čemer ga je pogosto zaneslo na skrajne meje prebavljenega. Malo sentimentalnega dodatka na koncu v opravičilo ženskim poslušalkam, slabega okusa v ustih ni moglo kaj prida popraviti.

Uvodni ples golih (ali skoraj) ple-salk in enega plesalca ni šel preko ravni avanspektakla slabše vrste. Tako je ostalo nekaj dobrega le v nastopu vokalnega kvarteta «I Ricchi e i Poveri» z antologijo motivov svetovno znanih ansamblov in solistov ter z nekaterimi še kar posrečeni paradijami, med katerimi velja posebej omeniti pantomimo a la Chaplin Angele Brambati. Instrumentalnemu spremljevalcu je izvajal trio «Le Vagabonds».

Danes se v štirinu poročita VILMA ŠIRCA in VOJKO VIZINTIN. Svoji sodelavki in njenemu izvoljencu iskreno čestita Slovenska prosvetna zveza.

Danes se poročita VILMA ŠIRCA in VOJKO VIZINTIN. Svojemu članu in njegovi izvoljenki čestita pletski zbor «Vasilji Mirko» s Proseka - Kon-tovla.

Danes se v štirinu poročita VILMA ŠIRCA in VOJKO VIZINTIN. Svoji tajnici in njenemu izvoljencu iskreno čestita PD Rdeča zvezda.

Slovenski raziskovalni inštitut
Sindikatske slovenske šole v Trstu
prirejata
danes, 18. decembra 1976, ob 15. uri v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu, Ul. Petronio 4

Posvet o psihopedagoški službi za slovensko doraščajočo mladino

Sodelujejo:
Oskar BOLE
Pavel FONDA
Hektor JOGAN
Egidij KOŠUTA
Nada PERTOT
Danilo SEDMAK

K udeležbi in razpravi vabljeni vsi

SPD TABOR — OPČINE
priredi
jutri, 19. t.m., ob 16.30 v Prosvetnem domu

KOSOVLOVO PROSLAVO
Nastopajo: Ace Mermolja, moški zbor Tabor in domači recitatorji.
VABLJENI!

Zbor
FANTJE IZPOD GRMADE
priredi jutri, 19. t.m., ob 16. uri v Motelu Agip v Devinu

KONCERT
ob 10-letnici
neprekinjenega dela
VABLJENI!

Tržaška knjigarna
s sodelovanjem
PD FRAN VENTURINI
priredi v sredo, 22. t.m., v prostorih osnovne šole pri Domju

RAZSTAVO KNJIG
od 15.30 dalje.
ob 20.30 pa bo srečanje s pesnikom Marijem Čukom.
Vijudno vabljeni!

Uredništvo
MLADINSKE REVIEJE
GALEB
obvešča vse svoje zveste naročnike, da bo

NAGRADNO ŽREBANJE
v torek, 21. decembra, popoldne v Kulturnem domu po

PRODUKCIJE
BALETNE ŠOLE SSG
PRIDITE V CIM VEČJEM ŠTEVILU!

ŠK KRAS
prireja v prostorih restavracije Krizman v Repnu

SILVESTROVANJE
ob zvokih ansambla
LOJZETA FURLANA
Rezervacije pri Igorju Milčiču, Salež 68 in Bogdanu Ravbarju, Repn. Informacije na telefon 227115 in 227263.

Včeraj - danes
Danes, SOBOTA, 18. decembra
RADKO
Sonce vzhaja ob 7.41 in zatone ob 16.23. — Dolžina dneva 8.42. — Luna vzhaja ob 4.17 in zatone ob 14.23.
Jutri, NEDELJA, 19. decembra
URBAN

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 9.2 stopinje, najnižja 6.7, ob 19. uri 9.2 stopinje, zračni tlak 1017.8 mb, stopenj, vlaga 91-odstotna, brezvetrie, dežja je padlo 12 mm, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 11.6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 17. decembra sta se v Trstu rodila dva otroka, umrlo pa je 11 oseb.
UMRLI SO: 80-letna Maria Tedesco vd. Kneipp, 69-letni Vittorio Urban, 83-letna Antonia Fernetich vd. Pauluzzi, 59-letni Aventino Mortero, 79-letna Maria Veglia por. Bassanesi, 72-letni Pietro Millo, 82-letni Servolo a la Chaplin Angele Brambati. Instrumentalnemu spremljevalcu je izvajal trio «Le Vagabonds».

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina — All'igea, Ul. Ginnastica 6; Chiari-Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Godina-Patuna, Campo S. Giacomo 1; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al. S. Andrea, Trg Venezia 2.

URARNA — ZLATARNA
MALALAN
OPČINE, PROSEKA 6 — TRST
vam priporočam:

■ CERTINA
■ BULOVA
■ ZENITH
■ HEUER

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
OTVORITVENA PREDSTAVA
Franček Rudolf
KOŽA MEGLE
Krstna uprizoritev

Scena Drago Turina
Kostumi Anja Dolenceva
Pantomima kurentov Jože Štrafela
Glasba Mojmir Sepe
Režija JOŽE BABIČ

Danes, 18. t.m., ob 16. uri, izven abonmaja in ob 20.30 za abonma red B - prva sobota po premieri in red F - sindikalni.
Jutri, 19. t.m., ob 16. uri za abonma red G - okoliški.

V četrtek, 23. t.m., ob 16. uri abonma red H.
V petek, 24. t.m., ob 16. uri abonma red I.

Abonente okoliškega abonmaja, ki se zaradi otvoritve Gledališča v Boljuncu ne bi mogli udeležiti predstav v nedeljo, 19. t.m., obveščamo da si bodo «Kožo megle» lahko ogledali v nedeljo, 9. januarja 1977.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
OTVORITVENA PREDSTAVA
Franček Rudolf
KOŽA MEGLE
Krstna uprizoritev

Scena Drago Turina
Kostumi Anja Dolenceva
Pantomima kurentov Jože Štrafela
Glasba Mojmir Sepe
Režija JOŽE BABIČ

Danes, 18. t.m., ob 16. uri, izven abonmaja in ob 20.30 za abonma red B - prva sobota po premieri in red F - sindikalni.
Jutri, 19. t.m., ob 16. uri za abonma red G - okoliški.

V četrtek, 23. t.m., ob 16. uri abonma red H.
V petek, 24. t.m., ob 16. uri abonma red I.

Abonente okoliškega abonmaja, ki se zaradi otvoritve Gledališča v Boljuncu ne bi mogli udeležiti predstav v nedeljo, 19. t.m., obveščamo da si bodo «Kožo megle» lahko ogledali v nedeljo, 9. januarja 1977.

Gledališča
VERDI
Drevi ob 18. uri šesta predstava Donizettijevih oper «Don Pasquale» za red S. Pri gledališki blaginji (tel. 31948) so na razpolago vstopnice za preostale proste seje.

ROSSETTI
Danes, dve predstavi, ob 16. in ob 20.30 Walter Chiari «Chi vuol esser lieto sia, del doman c'è gran paura» s kvartetom «I ricchi e i poveri». Rezervacije pri osrednji blaginji Pasaze Protti. Popusti za abonente Teatra Stabile 20%.

Teatro Stabile — Teatro Laboratorio: danes ob 15.30 v Mali dvorani novovite 6. srečanja: «Le idee del 900». Koordinator Giorgio Pressburger. Lektorji skupine «I quattro cantoni». Vstop z izkaznico Laboratorio.

Od ponedeljka, 20. t.m., Piccolo Teatro iz Milana predstavlja Giorgia Gabeja v «Libertà obbligatoria». Parter 2.500 lir, I. galerija 2.000 in II. galerija 1.000 lir. Rezervacije pri osrednji blaginji Pasaze Protti.

AVDITORIJ
Danes, edina predstava ob 20.30 E. Bonda «Lear» s Francesco Benedetti in Giampiero Fortherracim. Režija Antonio Calenda. Zadržna predstava za zameno. Rezervacije pri osrednji blaginji (Pasaze Protti). Abonenti, ki so se že poslužili odzeka l za ogled dela «Le cugine» ali «Il mandato», imajo 30 odst. popusta.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Sezona 1976-77
BALETNA ŠOLA
BALETNI NASTOP
PEDAGOSKI PRIKAZ ŠTUDIJA
Pedagoga:
NADA KRIZMANČIČEVA
in JANEZ MEJAC

V drugem delu bo nastopila grupa solistov pod vodstvom Janeza Mejaca.

V torek, 21. decembra, ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu.

Prodaja in rezervacije vstopnic v ponedeljek, 20., in v torek, 21. t.m., od 10.30 do 12.30 ter eno uro pred pričetkom nastopa pri blaginji Kulturnega doma (tel. 734-265).

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseki: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Seljan: tel. 209-197; Zavičaj: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽASKA KREDITNA BANKA S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZIG - 61-448

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 17. 12. 1976

Ameriški dolar: debeli drobni	865,25
Funt sterling	1440,-
Švicarski frank	351,80
Francoski frank	173,10
Belgijski frank	23,55
Nemška marka	361,10
Avstrijski šiling	50,80
Kanadski dolar	835,-
Holandski florint	344,50
Danska krona	143,-
Švedska krona	200,-
Norveška krona	160,-
Drahma: debeli drobni	20,-
Dinar: debeli drobni	42,-

IZLETI
SPDT priredi jutri, 19. t.m., izlet na Sv. Lenart za osnovnošolske in nižjeresednjske otroke. Zbirališče na Trgu Oberdan ob 9. uri. Odhod z avtobusom št. 44 ob 9.10 uri. Vodji izleta Zlatko in Duško Jelincič.

PRISPEVKI
V počastitev spomina Danile, sestre Slave Slavca daruje prijateljska skupina 12.000 lir za PD France Prešeren.

Ob 19. obletnici smrti Bruna Ivančiča daruje žena 20.000 lir za PD Slovenec.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mati

ANTONIJA ŽAGAR roj. KRIZMANČIČ
Pogreb bo iz hiše žalosti - Padriče 70 - danes, 18. t.m., ob 15.30.

Žalujoci sin in hčere z družinami.

Padriče, Bazovica, Sv. Ivan, 18. decembra 1976

Naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1977

Celoletna	25.000 lir
Mesečna	2.500 lir

VSAKDO, KI SE NA NOVO NAROČI
BO DECEMBRA PREJEMAL DNEVNIK BREZPLAČNO

Naročnine sprejemajo:
Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6
Tel. 795-823
Raznašalci
Pošta: Tekoč račun ZIT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tek. račun št. 1192

SEJA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE
V ponedeljek, 20. t.m., ob 18. uri odbora seja. Na dnevnem redu bodo: razprava o obnovitvi delovne pogodbe, o volitvah v deželno komisijo, o sodelovanju s šolskimi sveti.

OGLASNI ODDELEK PRIMORSKEGA DNEVNIKA sprejema
BOŽICA IN NOVOLETNA VOŠČILA PROSVETNIH, SPORTNIH IN DRUGIH ORGANIZACIJ DO VKLJUČNO 23. DECEMBRA
URNIK: neprekinjeno od 8. do 19. ure
ob sobotah od 8. do 13.30 in od 15.30 do 19. ure

Danes se poročita VILMA ŠIRCA in VOJKO VIZINTIN
Svoji tajnici in njenemu izvoljencu iskreno čestita PD Rdeča zvezda.

JUTRI V BOLJUNCU

Svečano odprtje občinskega gledališča «France Prešeren»

Velika pridobitev za dolinsko občino in vso slovensko narodnostno skupnost

Jutri bodo uradno odprli novo občinsko gledališče «France Prešeren» v Boljuncu.

Gledališče, ki stoji levo pred vhodom v Boljuncu, je pričelo graditi podjetje Cesia iz Trsta pred manj kot tremi leti. Načrt je izdelal arhitekt Dario Jagodic, medtem ko je delo vodil inženir Giorgio Storzina. Gledališče ima večji oder z dvema stranskima odroma, kar je povezano z gornjima garderobama; tu bodo mizice za šminkanje igralcev, katere se bo lahko zložilo in tako preuredilo prostora za seštanke in skupinsko delo. Večja dvorana ima zračno ogrevanje, medtem ko so ostali

Otvoritev slovesnost, katero bo neposredno prenašala tudi radijska postaja Trst A, bo ob 11. uri ob prisotnosti političnih, kulturnih in drugih predstavnikov. Po uradnih nagovorih bodo v krajšem kulturnem sporedu nastopili dijaki italijanske srednje šole «Caprini» od Domja in slovenske srednje šole «S. Gregorčič» iz Doline, šol, ki praktično zajemata mladino z vsega občinskega področja.

V. L.

Uspelo miklavževanje društva Prosek-Kontovel

V Prosvetnem domu na Proseku so tudi letos priredili uspelo miklavževanje za otroke vrtca in osnovne šole, ki ga je kot običajno organizi-

ralo domače prosvetno društvo Prosek-Kontovel. Po obdaritvi otrok vrtca, se je na oder predstavil mladinski pevski zbor s Proseka - Kontovela, ki je pod vodstvom Ivana Miliča zapel tri pesmi. Učenci V. razreda Stasja Cibic in Alenka Starc sta nato v režiji učiteljice Marije Škerlavaj uprizorili skeč o dveh sestricah, ki se pripravljata na Miklavžev prihod. Učenci I. a in I. b razreda so pod vodstvom učiteljice Nore Jerić zapeli skladbo iz lutkovne igre «Sovica Oka», na harmoniko je malčke spremljala učiteljica Ida Bičnik. Miklavž je nato podelil vse izvajalce in obdaril še osnovnošolske otroke. Miklavževanje je skratka povsem uspelo, za kar gre pohvala prosvetnim delavcem, posebno pa učiteljskemu zboru prosekse osnovne šole. To hvalevredno sodelovanje se mora vsekakor nadaljevati.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V NABREŽINI

Bodo krajevne skupnosti kmalu začele delovati?

Ivan Brečelj novi svetovalec SSK

Na seji občinskega sveta devinsko-nabrežinske občine, ki je bila prejšnji petek, je bilo na dnevnem redu veliko število točk, vendar so jih na seji obravnavali le pet. Prva točka je bila razprava o ostavki, ki jo je podal svetovalec Bojan Brezgar. Župan je prebral pismo, ki ga je poslal Brezgar, v katerem navaja vzroke svoje odpovedi. Občinski svet je ostavko sprejel, nato pa je glasoval za namestitev novega svetovalec Slovenske skupnosti. To je svetovalec Ivan Brečelj. Občinski svet je nato odobril razne sklepe odbora. Sklep, s katerim je odbor namenil en milijon 300 tisoč lir za izgradnjo igrišča za rokomet, je povzročil živahno razpravo, o tem pa bomo še podrobneje pisali.

Naslednja točka je bila razprava v zvezi z ustanovitvijo sekcij svetov v otroških vrtcih. O tem je poročal odbornik Depangher, ki je orisal predlog občinske uprave, da se v vsaki sekciji ustanovi svet, ki naj ga sestavljajo učno in neučno osebje ter predstavniki staršev. Sekcijski svet naj bi odločal o problemih, ki zadevajo posamezne otroške vrtce. Proti takemu predlogu je izrazil svetovalec Terčon. Ako bi ustanovili sekcije svetov, ki bi odločali o vsem, kar zadeva posamezni otroški vrtec, bi na tak način lahko tudi z didaktičnega vidika v vsakem vrtcu ubrali svojo pot. Svetovalec Slovenske skupnosti je predlagal, naj bi ustanovili le dva občinska sveta ali odbora, italijanskega in slovenskega, ki bi odločala o vseh vrtcih. Razvila se je razprava, nakar je odbor predlagal, naj bi sekciji svetov odločali o specifičnih problemih v posameznih vrtcih, poleg tega pa naj bi se ustanovila dva občinska odbora, ki naj bi odločala o skupnih problemih, torej problemih, ki zadevajo vse vrtce. Zadnja točka, ki jo je občinski svet obravnaval, je bilo imenovanje svetovalec krajevnih skupnosti. Od 56 imen manjkalo je še nekatera, kar daje upati, da bo do končne krajevnih skupnosti lahko kmalu začele delovati. Prihodnja seja občinskega sveta bo 28. decembra.

M. T.

Delovanje sekcije SSK v Krizu

Prejšnji teden so se v Krizu zbrali člani in prijatelji Slovenske skupnosti, da bi se pogovorili o perečih vaskih problemih. Srečanje, ki se ga je udeležil deželni tajnik

OSMICA

Anton Gombač — Lonjer 29/1 — toči belo in črno domače vino. Poskrbljeno za prigrizek.

Pismo uredništvu

Pojasnilo Paola Bertija

«Dragi direktor, zelo bi vam bil hvaležen, če bi v «Primorskem dnevniku» objavili pismo, ki ga prilagam in ki sem ga poslal Gianluigi Melegi, direktorju «Europea», tj. časopisa, pri katerem delam. Pismo bo sicer objavljeno tudi v mojem časopisu, to da se čez en teden, jaz pa ne bi želel, da bi tudi za samih osem dni obstajalo nesoglasje med tržaškimi bralci «Europea» in mano. Prisrčno vas pozdravljam

Paolo Bertis

Besedilo pisma: «Dragi direktor, skoraj bi me mikalo, da bi se skliceval na člen 8. zakona o tisku, ko te prosim, da objaviš to pismo na tiskanem način. Neverjetni tiskarski škrat v mojem članku o Trstu na zadnji številki «Europea» namreč krši poleg moje poklicne verodostojnosti moje osebno dostojanstvo. Izpustitev dveh vpraševaj mi namreč pripisuje trditve, ki je nora in nesramna in ki se glasi: Trst je rasiščno mesto, zato sovraži Slovence. Odtod beseda «ščavi», s katero jih označuje, podobno kot sudistični častnik, ko pravi: «črneč».

V mojem članku je obema stavkoma sledil vpraševaj, bila sta torej mišljena kot retorični vprašanja: «Zločin» teleprinteristov, protov in korektorjev so neskončni. Toda tale je grozen. Trditve, ki mi je bila na ta način pripisana (in ki je v nasprotju z ostalo vsebino članka), je za prvi vrsti nekulturni in žaljiva in pusti, ki je med najbolj omikanih, kar jih poznam, pravo nasilje proti rasizma. Jaz prav gotovo ne mislim tega o Trstu, o mestu, ki ga ljubim in ki mi je mnogo let nudilo svoje radodarnost gostoljubje. Gotovo ti ne bo žal, če pošljem kopijo tega pisma tudi obema tržaškima dnevnikom, «Piccolu» in «Primorskemu dnevniku», dobro vem, da soglašata z mano in da je tudi tebi žal, prav tako kot meni, za ta spodrsilaj. Prisrčno te pozdravljam

Paolo Bertis

S ČETRTKOVE SEJE POKRAJINSKEGA SVETA

Veljavnost pokrajinskega avtobusnega podjetja podaljšali za dobo enega leta

Proti so glasovali komunisti in socialisti - Ogorčenost zaradi krvavih dogodkov v Rimu, Sestu San Giovanni in Brescii

Pokrajinski svet v Gorici, ki se je sestel v četrtek zvečer, je izrazil zaskrbljenost zaradi krvavih dogodkov v Rimu, Sestu San Giovanni in Brescii. Uvodoma je predsednik Agatari poudaril, da mora demokracija javnost z vsemi svojimi silami nasprotovati očitni strategiji nepotnosti, ki jo nekateri krogi v državi uporabljajo v lastne koristi, da bi med ljudstvom vzbudili negotovost in strah. Verovatno moramo v obstoječe institucije, je nadaljeval Agatari, saj so rezultat protifašistične boja in demokracije izbire. Agatarijem ugotovitvam so se priključili načelniki vseh političnih skupin (razen misovca, ki ga ni bilo).

Večji del četrtkov se je bil posvečen vprašanju krajevnega gospodarstva, oziroma tovarn z državnim udeležbo, ki v goriški pokrajini zaposluje preko 8.000 ljudi, to je več kot polovico v vsej deželi. Glede tega vprašanja je predsednik Agatari sklical v četrtek popoldne seštanek, katerega so se udeležili predstavniki delavskih svetov Italcantieri, SAFOG, OMG, Ansaldo in SBE, Marian Cefarini za goriško občino, tržaški podžupan Clapis ter načelniki političnih skupin v pokrajinskem svetu. Na tem sestanku je tepla beseda o sedanjem položaju v tovarnah z državnim udeležbo ter o rešitvah za premostitev sedanje krize. Ob koncu srečanja so prisotni sestavili dnevni red, ki so ga zvečer v pokrajinskem svetu soglasno potrdili.

V njem ugotavljajo, da obrati z državnim udeležbo igrajo v sedanjih pokrajinskih gospodarskih stvarnostih pomembno vlogo, zaradi česar je nujno potrebno, da se čimprej sestavijo gospodarski program v korist teh tovarn, ki naj upoštevajo predvsem sedanjo stvarnost po podpisu sporazuma v Osimu. Prisotni so si bili edni tudi v ugotovitvi, da se morajo iz tridnevne gospodarske deželne konference, ki se te dni odvija v Trstu, izluščiti jasne smernice za okrepitev krajevnega gospodarstva ter za zagotovitev delovnih mest. Goriški pokrajinski svet nadalje predlaga, naj se ustanovi stalna komisija, v katero naj bi sodelovali predstavniki ministrstva z državnim udeležbo, dežele ter krajevnih uprav.

Zaključke tega srečanja, ki jih je pokrajinski svet soglasno sprejel, bo predsednik Agatari posredoval na deželni gospodarski konferenci kot prispevek goriške pokrajine za premostitev sedanje krize v gospodarstvu.

Druga točka dnevnega reda je zadevala podaljšanje roka veljavnosti pokrajinskega avtobusnega podjetja. Le-temu bi namreč rok zapadel konec meseca, v tem času pa naj bi se na pokrajini zmenili za ustanovitev pokrajinskega prevoznega konzorcija. Zaradi številnih zapletov političnega značaja se je vprašanje ustanovitve konzorcija zavleklo. Komunisti in socialisti so na sestanku, ki so jih zadržali dve imeli s predstavniki sredinskih strank, predlagali, naj bi veljavnost pokrajinskega podjetja podaljšali za 6 mesecev. V tem času bi namreč sedaj nastal nov gospodarski zakon.

Na četrtkovi seji pa so sredinske stranke predlagale podaljšanje za eno leto obstoja podjetja. Njegov predlog je bil z glasovi predstavnikov KD, PRI, PSDI tudi sprejet, proti pa so glasovali komunisti in socialisti.

V zvezi s tem sta pokrajinski tajništvi PSI in KPI izdali tiskovno sporočilo, v katerem kritizirata podaljšanje KD, ker nasprotuje podpisu dokumenta, v katerem bi se obvezala, da bi čimprej prišlo do ustanovitve pokrajinskega prevoznega konzorcija.

Kako je z razvojem tovarne Nuova Lacego?

Kot smo že v prejšnjih dneh pisali, ni jasno, kako je s položajem v tovarni Nuova Lacego v Sovodnjah. Delavci, zaposleni v tej tovarni, so zelo zaskrbljeni. Znano so predanles in lanske homatie. Zaradi kratnega zaprtja tovarne je ostalo

brez dela okrog 300 ljudi. Tovarno je s posredovanjem dežele uprave prevzel sredi leta neki tovarnar iz Pordenona in pričel počasi spet jemati v službo delavce in delavce. Vendarle pa ni novi tovarnar spoštoval sprejetih obvez o zaposlovanju, v službo je ljudi jemal zelo počasi. Sindikati imajo sedaj vtis, da se stvari spet majo in boje se, da ne bi spet prišlo do zastojev dela v tej tovarni. Zato so se prejšnji večer zastopniki tovarniškega sveta pogovarjali s članii sovodenjskega občinskega odbora, da bi jih seznanili s položajem.

Na županstvu v Sovodnjah bo v ponedeljek, 20. decembra, od 8.30 do 10.30, uslužbenec goriške posojilnice na razpolago tistim vaščanom, ki hočejo plačati davčne obveznosti.

Cankarjeva proslava na učiteljsku



Dijaki slovenskega učiteljskega «Simona Gregorčič» so ob sodelovanju profesorjev v četrtek pripravili Cankarjevo proslavo, ki je prva tovrstna prireditve na goriških višjih šolah. Poleg učiteljskega in njihovih profesorjev so se prireditve udeležili samo nekateri dijaki liceja, ne pa vsi, zaradi neustreznosti prepovedi ravnanja v zvezi z »zavodnjo« sveta.

Mešani zbor učiteljskega, ki ga je vodil prof. Stanko Jerič, je v začetku zapel dve pesmi: «Dij, dijs o ljubico» ter «Vsi so prihajali». Rafko Butkovič, predsednik dijakov, je v svojem govoru poudaril pomembnost Cankarjevega ustvarjanja. O njem je dejal: «Ivan Cankar se predstavi našim očem kot razmek in problem, natičen pisatelj, tako da je njegovo delo komaj pregledno. V oči pa pada, predvsem dva motiva: njegova družbena satira in boj za osvoboditev slovenskega človeka, delavca. Njegova družbena satira je bila naprepana na lažno moralo dobroteljstva ljubljanskih slojev, pa tudi na učiteljsko in na neznančevstvo slobo».

Cankarjevi deli «Istrski osela» in «Sultanove sandale» je posredoval član Stalnega slovenskega gledališča v Trstu Stane Raztresen. Gost je svoj nastop sklenil z govorom, ki ga je hlapec Jernej imel na sodišču.

kjer je iskal svoje pravice. Ob koncu zanimive prireditve je sloški zbor zapel še narodno «Kje so tiste stezice». Točke je povezovala dijakinja Erika Zavodlav.

Svečanost v Koprivnem

V Koprivnem bo danes ob 15. uri svečanost, na kateri bodo odkrili spominsko obeležje padlemu jugoslovanskemu partizanu. Na svečanosti, ki sta jo pripravili občini Koprivno in Nova Gorica, bodo prisotne delegacije Zveze borcev z Novogoriškega, pokrajinske zveze VZPI, ANPI, slovenskih sekcij VZPI ter predstavniki obeh občin.

Po odkritju obeležja bodo v kulturnem sporedu nastopili člani Brškega okleta ter domači recitatorji.

Tajnik PSI Trombetta o zadnjih atentatih

Pokrajinski tajnik PSI Gianfranco Trombetta je poslal goriškemu kvestorju dr. Zapponeju telegram, v katerem izraža solidarnost vseh

STARŠI VZTRAJAJO PRI SVOJEM SKLEPU

Uvedba samo dopoldanskega pouka še odprto vprašanje

V četrtek in petek precej otrok ni prišlo k popoldanskemu pouku. V ponedeljek seštanek zavodnih svetov. Pojasnilo števčarskega župana

Vprašanje ureditve enotnega šolskega urnika v dopoldanskih urah na slovenskih srednjih šolah v Gorici, posebno pa na nižji srednji šoli «Ivan Trnko», je še nadalje odprto. Prizadeti so predvsem otroci iz sovodenjske in doberdobske občine, ki nimajo urejenih prevozov, medtem, ko so v Steverjanu to vprašanje za zdaj rešili z nabavo šolskega avtobusa.

Včeraj in predvčerajšnjim precej dijakov ni prišlo k popoldanskemu pouku, v skladu s stališčem doberdobskih in sovodenjskih staršev, da po 15. decembru ne bodo pošiljali otrok v šolo popoldne.

Po drugi strani pa kaže, da je ostro stališče staršev le zalego. Šolski skrbnik je že v sredo sklical seštanek ravnateljev slovenskih srednjih šol v Gorici, na katerem

so ponovno proučili celotno vprašanje. Primerno rešitev pa bodo skušali poiskati v ponedeljek, ko se bodo na srednji šoli «Ivan Trnko» sestali zavodni sveti vseh srednjih šol. Izvedeli smo, da je bil v četrtek zvečer v Doberdobo seštanek staršev, na katerem je predstavnik občinske uprave prebral pismo, ki ga je poslal šolski skrbnik in v katerem je rečeno, da bo vprašanje enotnega šolskega urnika na demokraciji način rešeno z novim letom. Žal pa šolski skrbnik ne daje pojasnil, kako bodo zadevo rešili. Starši iz Doberdoba očitno niso bili zadovoljni s takim obvelostilom ter so imenovali širšičanski zastopstvo, ki naj bi se večeraj sestala s šolskim skrbnikom. Od seštanke pa ni prišlo, ker je bil šolski skrbnik službeno odsoten.

V zvezi z uvedbo enotnega šolskega urnika ter v zvezi s pisanjem našega dnevnika 5. in 7. t.m. nam je števčarski župan poslal sledeče pojasnilo.

«Trditve, vsebovane v navedenih stavkih so odraz osebnega mnenja pisca omenjenih člankov ter sploh ne odgovarjajo resnici, ker je števčarska občinska uprava prepustila vsako odločitev o urniku slovenske nižje srednje šole «Ivan Trnko» staršem, ki imajo otroke na tej šoli. Povabila jih je na seštanek, ki se je vršil v občinskih prostorih v Steverjanu, v ponedeljek, dne 22. novembra 1976, na katerem so se vsi starši soglasno izrekli za urnik, kakršen je sedaj v veljavi. Na njihovo odločitev, ki je bila popolnoma prosta in osebna, je gotovo vplivalo dejstvo, da je naša občinska uprava nabavila nov šolski avtobus, ki prevaža brezplačno vse šoloborce otroke, in sicer italijanske osnovne in srednje ter slovenske srednje šole v Gorici. S tem je bil vsak problem prevoza odpravljen in je to dejstvo prav gotovo vplivalo na starše pri njihovi odločitvi.»

Radijska ura SKPD «F. Sedej»

Od jutri dalje, vsako nedeljo, bo imelo katoliško prosvetno društvo «F. Sedej» iz Steverjana, svojo tedensko polurno radijsko oddajo na radiu «Gorizia» ura. Oddaja bo v slovensčini, vsako nedeljo od 14.35 do približno 15. ure. Razna obvestila naj pošljejo zainteresirani na sedež društva v Steverjan, Trg svobode 6.

Predstavitve furlanske pesniške zbirke

Alberto Picotti, furlanski pesnik, ki je dolga leta živel v Gorici, bo v torek, 21. decembra, ob 18. uri, predstavil v Palace hotelu goriški publiki pesniško zbirko v furlanščini «Dies irae pal Frulu». Večer prireja kulturni krožek ACLI v Gorici, predstavitev bo sledila debata.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni e Bassi, Raštel 52, tel. 83-349.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Centrale, Trg Republike, tel. 72-341.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo v Gorici, sporoča, da bosta odpeljala avtobusa na smučarski izlet na Neveščko sedlo jutri ob 7.10 s Travnika in ob 7.20 iz Standreza. Priporoča se primerna topla oblačila. Mamec naj vedali vstop v župnijsko telovadnico. Župan piše, da imajo prebivalci v mestu nešteto potreb in da je treba vse podrobno preučiti.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 «L'eredità Ferramonti». A. Quinn in D. Sanda. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO 17.00—22.00 «Candidato all'obitorio». C. Bronson in J. Bisset. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.15—22.00 «Viaggio nell'interspazio». Barvni film.

CENTRALE 17.00—21.30 «Per un pugno di dollari». C. Eastwood in L. V. Cleff. Barvni film.

VITTORIA 17.00—22.00 «Donna cosa si fa per te». R. Montagnani in G. Tamburri. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.30—22.00 «L'eredità Ferramonti». Barvni film.

PRINCIPE 17.30—22.00 «Il maestro di violino». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Rdeči orkester», nemški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Tarzan in Amazonke», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Sandokan in javna hiša št. 8», ameriški barvni film ob 19.30.

Prispevki

Uslužbenici trdke Nanut darujejo namesto cvetja na grob pokojnega Andreja Beltrama, 20.000 lir za dom Andreja Budala v Standrezu.

PD FRANCE PREŠEREN

IZ BOLJUNCA

vabi na

KULTURNI VEČER

s katerimi želi slovesnice začeti svojo dejavnost v novem gledališču «France Prešeren».

Prireditve bo na dan otvoritve, jutri, 19. decembra, ob 17. uri.

Nastopajo:

Otroška folklorna skupina

Dramski odsek z recitalom

«Beseda Ivana Cankarja»

Mešani pevski zbor «France Prešeren»

Harmonikarji in tamburaški ansambel.

VABLJENI!

Vabil posameznikom ne bomo pošiljali

SLOVENSKA KULTURNO - GOSPODARSKA ZVEZA,
SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA, GLASBENA MATICA,
NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIZNICA V TRSTU

KOSOVEL

SLOVESNI VEČER OB 50-LETNICI SMRTI
IN OTVORITEV RAZSTAVE O NJEM

O pesniku: MARKO KRAVOS

Komorni zbor Glasbene matice

vodi JANKO BAN

Pevski zbor Igo Gruden

vodi SERGIJ RADOVIČ

Mezzosopranistka — NORA JANKOVIČ

Basist — IVAN SANCIN

Pri klavirju — NEVA MERLAK

Člani Stalnega slovenskega gledališča — MILOŠ BATTELINO,
STANISLAVA BONISEGNA, MIRANDA CHARLIJA, STOJAN
COLJA, SILVIJ KOBAL, MIRA SARDOČ

Scena in likovna oprema: KLAVDIJ PALČIČ

Režija: MARIJ URŠIČ

KULTURNI DOM, SREDA, 22. DECEMBRA, OB 20.30

VABLJENI!

Investicije novosadskega Naftagasa

Veliki obeti

Transport naftnih derivatov sprejemljiv za potrošnike le, če je dovolj blizu

Jugoslovanski trg z nafto, njenimi derivati in naravnim plinom obdajata dva giganta — zagrebški INA in novosadski Naftagas. Čeprav se oba ukvarjata z isto strateško in ekonomsko zelo pomembno surovino, pa v njuni politiki gospodarjenja lahko zasledimo kar precej nasprotnih stališč. Naš namen ni govoriti o tem, kljub temu pa navedimo primer, ki takšno nasprotje dokazuje. Naftagas se, na primer, zavzema za manjše rafinerije, ki naj bodo nameščene v središčih potrošnje, INA pa se bolj navdušuje za rafinerije večjih zmogljivosti.

Prav nobena skrivnost ni, da je nafta surovina, ki omogoča bogat zaslužek, ki se pri nas nabira predvsem v transportu surove nafte, predelavi in prevozu naftnih derivatov. Po besedah tistih, ki se s tem ukvarjajo, je stroške transporta naftnih derivatov sorazmerno lahko prevaliti na ramena potrošnikov oziroma distributerjev, medtem ko je to veliko težje pri transportnih stroških surove nafte oziroma pri predelavi. Za predelovalce nafte je torej pomembno, da je prevoz surove nafte do rafinerije čim krajši in da je zmogljivost rafinerije čim večja. Naftne derivate pa vozijo v potrošniška središča na stotine kilometrov daleč, in to seveda v glavnem na stroške potrošnikov. Razumljivo, da distributerji, ki nimajo svojih rafinerij, kot na primer Petrol, jadikujejo

ali pa bodo še bolj, češ da v razvoju ne napredujejo, čeprav denar je, le da je, žal, nepravilno porabljen.

O tem se je že veliko govorilo, celo več kot o razvojnih načrtih INA in Naftagasa, čeprav ju imata oba v glavnem že izdelana. O INA vemo več, saj oskrbuje praktično vso Slovenijo, kot o Naftagasu, zato bomo govorili predvsem o tem.

Naftagas je danes vpisan v gospodarski register kot sestavljena organizacija združenega dela, ki se je razvila iz Nafta-Gasa in z integracijami. Slej ko prej je glavna »sila« današnje novosadske SOZD prav Nafta-Gas, ki se ukvarja z raziskavo novih naftnih polj in črpanjem nafte. Na leto jo načrpa okoli milijon ton (INA okoli 2,5 milijona). Nafta-Gas je v času razvoja osnoval nekaj novih obratov ter dve rafineriji. Leta 1970 se je k Nafta-Gasu pripojila beograjska rafinerija, kmalu nato pa še dva distributerja — Jugopetrol iz Novega Sada in iz Beograda. 1. januarja 1974 se je Nafta-Gas reorganiziral, postal je sestavljena organizacija združenega dela z imenom Naftagas, ki ima danes devet OZD oziroma 48 TOZD. OZD so postali prejšnji obrati Nafta-Gasa in pripolena podjetja, sicer pa jih naštejemo: Nafta-Gas (raziskovanje in črpanje nafte), njegove TOZD poslujejo po regionalnem načelu; vsaka izmed treh rafinerij (Novi Sad, Beograd, Pančevo) je samostojna OZD brez TOZD; Gas — pridobivanje, predelava, prodaja in transport naravnega in tekočega plina (na leto ga načrpa okoli 770 milijonov kubičnih metrov, INA ga ima nekoliko manj); Jugopetrol iz Novega Sada — prodaja

naftnih derivatov; Jugopetrol Beograd — prav tako prodaja naftnih derivatov; Inženiring, v okviru katerega je tudi računski center za vso SOZD, in Montaža, ki je največja organizacija v naši državi za gradnjo plinovodov, naftovodov itd. SOZD zaposluje okoli 13.000 delavcev, njen dohodek je lani bil za 2 milijardi višji.

Lastna letna »proizvodnja« nafte Novosadčanov je torej okoli milijon ton, njihove rafinerijske zmogljivosti pa so za zdaj več kot 3 milijone ton na leto. Do leta 1980 bodo vse rafinerije povečali in tedaj naj bi predelali na leto okoli 7,5 milijona ton nafte, ker je nekoliko manj od sedanje zmogljivosti INA. Po nekaterih ocenah potrošnja v vzhodni Jugoslaviji, kjer je Naftagas zasidran, tedaj, ko bodo Naftagasove rafinerije pričele delati »s polno paro«, še ne bo tako narasla in šele leta 1982 naj bi se ponudba in povpraševanje uravnotežila. V Naftagasu so nam povedali: »Na naftnem trgu je nemogoče vsako leto sproti prilagajati ponudbo povpraševanju, saj so rafinerije veliki objekti in vsaka investicija njihove zmogljivosti toliko poveča, da potrošnja potrebuje nekaj let, da jih dohiti.« To najbrž niti ni tragično, saj je na primer, znano, da je rafinerija že renabla, če je izkoriščena 70-odstotno, stodoletnega izkoristka pa zaradi tržnih gibanj ne doseže praktično nobena.

Naftagas, ki zalaga z naftnimi derivati Vojvodino, ožjo Srbijo, del Bosne in Hercegovino pa tudi del vzhodne Hrvatske, je lani v svojem prodajnem omrežju pisiral okoli 4,2 milijona ton

naftnih derivatov, sam pa jih je predelal 3,5 milijona ton. Čeprav ima tri rafinerije, sta pomembnejši le dve — v Novem Sadu in Pančevu. Po mnenju predstavnikov Naftagasa je rafinerija racionalna oziroma za potrošnika »najcenejša«, če je njen radius prodaje do 100 km. Res je, da ima Jugopetrol iz Beograda črpalko tudi v Nišu, Zajčaru ... torej več kot 200 km od rafinerije, toda prav tako je res, da so ti kraji v primerjavi z Beogradom zelo majhni potrošniki. Tako so v Naftagasu vpričo nas, na primer, izračunali (točnih števil ne bomo navajali, ker niso tako pomembne), da je zaradi neposredne bližine glavnega odjemalca povprečna dolžina transporta ene tone naftnih derivatov iz Pančeva krepko pod 100 km.

Podvojene zmogljivosti

Obe pomembnejši rafineriji Naftagasa, v Novem Sadu in Pančevu, bosta že pred iztekom sedanjega srednjeročnega načrta lahko predelali še enkrat več surove nafte kot danes. Novosadska rafinerija bo povečala zmogljivosti od današnjih 1,2 milijona na nekaj nad 2 milijona ton, pančevska pa od dosedanjih 2 milijona na 5,5 milijona ton v letu 1977.

V novosadski rafineriji so se dogovorili, da se bodo usmerili glede na olje. Izboljšali bodo tehnološki postopek in ostanek tako imenovanega črnega blaga (manjvrednih ostankov, na primer mazut) se bo znižal na okoli

25 do 30 odstotkov. Dohodek, ki naj bi se povečal kar za 6,8 krat, bi ustvarjal predvsem s proizvodnjo baznih in industrijskih olj. Reprodukativna sposobnost rafinerije se bo po končani investiciji povečala za 6,1-krat, zaposlenih pa bo namesto sedanjih 538 kar 1550 delavcev. »Več delavcev in ogromno povečanje dohodka ter reprodukativne sposobnosti gre na račun močnejše sekundarne predelave (olja), povečanje primarnih zmogljivosti je pri tem manj pomembno,« so poudarili predstavniki Naftagasa. Od 3 milijard din, kolikor jih bodo potrebovali za investicije, bo Naftagas zagotovil 70 odstotkov denarnih sredstev (od tega 40 odstotkov rafinerija sama), 30 odstotkov pa bodo znašali tuji krediti.

Tudi pančevska rafinerija bo pri povečanju svoje zmogljivosti okrepila sekundarno predelavo, ki bo omogočala večjo proizvodnjo bencina in dieselskega goriva, znižala pa ostanek črnega blaga (danes ga imajo okoli 50 odstotkov, po investiciji pa ga bo količinsko sicer več, v odstotkih pa manj — samo 30). Za razširitev in izboljšanje tehnologije bodo porabili okoli 3 milijarde din (skupaj z obratnimi sredstvi). Rafinerija sama bo prispevala 50 odstotkov potrebnega denarja, 16 odstotkov so tuji krediti porabili bodo dolarje ruskega državnega kredita, soudeleženi pa so tudi Romuni), drugo pa so združena sredstva SOZD in bančni krediti.

Po končani investiciji bo v pančevski rafineriji delalo namesto sedanjih 1100 delavcev 500 ljudi več, dohodek naj bi bil za 2,7-krat večji (lani je znašal 10 milijard), reprodukativna sposobnost pa za 3,2-krat. Toda v Pančevu imajo tudi že načrte za drugo fazo, ki naj bi jo začeli kmalu po zaključku prve. Pančevska rafinerija naj bi po tem imela 8,5 milijona ton zmogljivosti. Ti načrti temeljijo na razvoju kemične industrije oziroma petrokemije v Pančevu.

Begorajska rafinerija ni tako zanimiva, zato o njej ne bomo posebej govorili. Je zelo majhna, še nima natančno izdelanega načrta razvoja in še tisto, kar imajo, se prekriva z novosadsko rafinerijo.

Siritve rafinerijskih zmogljivosti bo seveda imela razsežne posledice. Tako bosta, na primer, morala oba Jugopetrola razširiti prodajno omrežje (črpalke), kar naj bi stalo približno ravno toliko, kot bo stala povečana zmogljivost ene rafinerije. Ogromna sredstva bo treba nameniti tudi raziskovanju in črpanju na novih naftnih poljih, kar je treba pravzaprav šteti za enostavno ali pa morda samo delno

razširjeno reprodoukcijo. Obe prodajni organizaciji sta sposobni zagotoviti približno polovico denarja, do leta 1980 pa naj bi za raziskovanje in črpanje na novih naftnih poljih porabili kar 10 milijard dinarjev, od tega 54 odstotkov lastnih sredstev.

Glavni projekt — plinovod

Ce vse te milijone seštejemo, dobimo že skoraj 20 milijard, čeprav — po mnenju predstavnikov Naftagasa — o najpomembnejšem projektu — plinifikaciji, sploh še nismo govorili. Stroški za plinifikacijo se investicije Naftagasa več kot podvojijo!

Danes ima Naftagas že 454 km plinovodov, od tega je 244 km magistralnih, drugi pa so razvodni in dovodni cevovodi. Do leta 1980 naj bi zgradili 380 km dolg magistralni plinovod od madžarske meje in plinskih polj v severnem Banatu do Paračina, poleg tega pa še 414 razvodnih in dovodnih plinovodov. V drugi fazi, ki naj bi se začela po letu 1980 in se končala v petih letih, naj bi zgradili še 130 km plinovodov, v tretji, skoraj hkrati fazi pa še 343 km. Po izvedbi tega ogromnega projekta bo omrežje plinovodov dolgo 1724 km, od tega bo 754 km magistralnih.

Naftagas se je odločil za plinifikacijo SAP Vojvodine, ožje Srbije in dela Bosne in Hercegovine, ker so odkrili ogromne količine tega »plemenitega vira energije«, poleg tega pa se bo njihovo plinsko omrežje lahko priključilo tudi na magistralni plinovod iz Sovjetske zveze.

Po plinovodih novosadskega Naftagasa bodo potrošniki lahko leta 1980 dobili 3,3 milijona Nm³/g naravnega plina, od tega približno 54 odstotkov iz lastnih virov, po letu 1985 pa 4,5 milijona Nm³/g, od tega z lastnih polj 47 odstotkov.

Skupna vlaganja v vse tri faze plinifikacije bodo po sedanjih računih znašala 3 milijone manj kot 4 milijarde dinarjev. V Jugoslaviji naj bi zbrali okoli 61 odstotkov potrebnega denarja, tuji krediti pa naj bi znašali 39 odstotkov; lastna sredstva Naftagasa naj bi znašala 53 odstotkov.

Večji del tega denarja bodo porabili v prvi fazi, ki se je že začela, in sicer nekaj več kot 2,7 milijarde din, v drugi fazi bodo stroški nekaj manj kot 430 milijonov in v tretji 800 milijonov dinarjev.

Ilija Bregar

Blue jeans

Milijarde v hlačah

Zasebni uvoz krči domačo tekstilno industrijo

Zadovoljno bi si pomel roke bavarski trgovčič Levi Straus, ko bi videl, kaj je sprožil s svojim izumom. Odkar je pred dobrim stoletjem med zlato mrzlico prodal kalifornijskim zlatokopom prve patentirane hlače iz grobe modrega platna, najprej namenjenega za šotore, bi lahko pohod blue jeans, pri merjali le še z eksplozivno prodaje coca cole. Vsiljiva reklama je to »po Evnem listu prvo brezrazredno oblačilo, kot je duhovito dejal neki sociolog, v zadnjem desetletju spremenila v prvi potrošniški fetiš.

Naj si bo karkoli že, tudi če so blue jeans, ki jim po domače pravimo kavbojke, le reklamna potegavščina, ki jo je domišljija psihologov in sociologov še dodatno napihnila, ni more prezreti nenavadne konjunktturnosti tega oblačila. Samo firma »Levi Straus« iz San Franciscas je imela lani z njim okroglo milijardo dolarjev prometa, za nameček pa po njeni licenci ta hip v Evropi gradijo deset novih tovarn. »Levi Straus« je seveda le ena izmed tisočih izdelovalk blue jeansa, ki so za služile, ker so znale tenko prislusniti modnim tokovom.

Mar si lahko prav tako zadovoljno pomane roke tudi jugoslovanska tekstilna industrija? So naši izdelovalci tkanin izkoristili priložnost in ujeli vlak konjunktur? Ze na prvi pogled se zdi, da je lahko odgovor na to vprašanje samo negativen. Medtem ko so Francozi natanko izračunali, da so lani prodali 12 milijonov kavbojk, Zahodni Nemci pa 36,5 milijona, je pri nas statistika neboljena. Ničde ne more izmeriti zasebnega, marsikdaj ilegalnega uvoza tega oblačila, kupljene ga na tržiskih, trbiških ali avstrijskih stojnicah. Po nekaterih podatkih je od sto ljudi, ki pri nas nosijo kavbojke, 24 obloženih v uvožene blue jeans. Na sarajevskem sejmu konfekcije so menda pred dnevi odkrili premetene trgovce, ki so na domače hlače prišli uvožene nalepke, da bi jih lahko občno podražili. Časniki poročajo o astronomskih vrednostih oblačil, ki so jih zaplenili sezanski cariniki, ljubljanska TV pa se je že nekajkrat norčevala iz zasebnih uvoznikov, ki znajo s cirkusko spretnostjo na mah obleti več kot pol ducata kavbojk. Zdi se celo, da so dobni Martin Krgan z Laškega ne bi tihotapili soli, marveč bi svojo kobilico rajši obložil s svežnji kavbojk. To je vsem na oči, tudi našim

konfekarjem in metražerjem, ki zanje izdelujejo tkanine. Zakaj je torej naša tekstilna industrija, ki glede na živahen izvoz na izbirna zahodna tržišča prav gotovo zna dobro delati, izpustila iz rok priložnost, da sama izdela tisto, kar Jugoslavlani kupujemo v tujini? »To velja pripisati dvema vrstama psihoz«, sodi Stanko Debevec, komercialni direktor El Kroja, ki je prav gotovo med najbolj prožnimi in sposobnimi izdelovalci tega oblačila pri nas. »Lepše je, kar je na drugi strani sosedove ograje, po drugi strani pa se tudi proizvajalci pri nas bojijo vsega novega.«

»Ze pred osmimi ali devetimi leti smo v Preboldu izdelali prvo blue jeans tkanino,« pravi Ivan Zagar, direktor tekstilne tovarne Prebold, ki je brčkone najbolj znani in največji izdelovalec te vrste tkanin pri nas. »Toda ta kos blaga je ležal v vzorčni sobi več kot leto dni. Vsakdo ga je potipal in si ga pazljivo ogledal, vzel pa nihče.«

No, ta strah bi bil razumljiv, ker gre za zelo drago proizvodnjo, pri kateri samo stroj za apretiranje tkanin proti krčenju stane ducat novih milijonov, vsa oprema pa je vredna milijarde. Seveda se ni lahko odločiti za tako drago investicijo, če ni povsem jasno, kako bo moč prodajati. Manj pa je razumljivo, zakaj so Italijani, Avstrijci in drugi imeli nos za modo ter natanko vedeli, da bo šel izdelek za med, pri nas pa smo se le po poljevo odločali za investicijo. So pa tudi drugi razlogi.

Univerzalno zdravilo

»Ne prilagajamo se in ne znamo kreativno gledati,« trdi Stanko Debevec. »Delamo industrijsko in zane-marijamo tržišče. V El Kroju hočemo v naprej vedeti, kaj bomo ponudili. Konfekarji moramo biti tudi nadležni, da od nemalo krat počasnih in stereotipnih metražerjev dobimo tisto, kar želimo. Razen redkih standardnih »zimzelenih« artiklov, ki so v prodaji dlje časa, bi morali vsako leto korenito zamenjati celotno proizvodnjo.« Odrpito seveda ostane vprašanje, kje dobiti ideje in kako spoznati smer muhastih modnih vetrov, zaradi katerih se sposobni proizvajalci razločijo od nesposobnih. Natanko je treba preučiti izdelke, ki so jih lansirali vodilni proizvajalci. Za nas so to Wrangler, Levi Straus, Swingers, HIS, Blue Bell in še nekateri, ki se s svojim

designom menjavajo za dirigentskim pultom,« pravi Stanko Debevec. »Kdor jih razume, bo znal tudi sam narediti.« Kajpak pa tako preprosto to spet ni.

Da je silno enostavno izdelati kavbojke, bi lahko sklepali tudi ob pogledu na nove proizvajalce, ki pri nas vznikajo kot gobe po dežju. V resnici so blue jeans oblačila postala neka- kšno univerzalno zdravilo kronično bolehnih tekstilne tovarne. Tudi v Sloveniji se je v zadnjem času njih število nekajkrat pomnožilo. Preusmeritev na blue jeans postaja celo v sanacijskih programih tista čarobna formula, ki naj tovarno spravi iz kočljivega položaja, kamor so jo pahnili nerentabilni izvoz in težavni pogoji gospodarjenja ter ji spet pomaga zlestiti na zeleno vejo dohodka.

Preveč tovarn in premalo

Nič nenavadnega bi torej ne bilo, ko bi v kratkem tudi na tem področju prišlo do hiperprodukcije in neogibnega množičnega pešanja slabših tovarn. To se je v minulih letih že pripetilo z nogavičarji.

»Novi proizvajalci se mnogokrat znajo večše izogniti obveznim kontrolnim investicij,« pravi Ivan Zagar. »Večkrat se je pripetilo, da smo jih prvi srečali šele na tržišču. Tekstilni tovarni Prebold se z njenimi izkušnjami in znanjem ni treba bati konkurence, toda spet bomo vsi skupaj na svojih ramah občutili izgube tistih, katerih proizvodnja bo zaradi nesmotrnih naložb šla po zlu.«

Podobno meni tudi Stanko Debevec: »To množično stihistično preusmerjanje na ta hip konjunkturalni izdelek potrjuje, da je naša tekstilna industrija kratkovidna. Danes s posojili ni težko postaviti nove tovarne, težje si je najti kupce. Razen tega, da bo trg nasičen, bomo ugotovili, da se je medtem moda obrnila v drugo smer. Demodira ne hlače bodo čez noč veljale le še polovico svoje vrednosti.« Z drugimi besedami, zdi se, da se tekstilne tovarne, ki se sedaj množično preusmerjajo na izdelovanje blue jeansa, oprijemljejo rešilne bilke, za katero ni gotovo, da jih bo obdržala nad gladino.

Takšno misel potrjuje še nekaj razlogov. Surovine za kavbojke pri nas uvažamo. Bombaž ne raste v Jugoslaviji, rastline, iz katerih pridobivajo indigo, prav tako nimamo. Še posebej težko dosegljiv je indigo, ki ga

na primer niti ZDA, ki ga same proizvajajo, nimajo dovolj za lastne potrebe. Po nekaterih podatkih bo v prihodnjem letu primanjkovalo proizvajalcem okrog 3 tisoč ton tega dragocene barvila.

Naslednji razlog, zaradi katerega se oblačimo v tujini in zaradi katerega stojijo na trilih nogah nove naložbe v blue jeans pri nas, je mnogo bolj preprost. »Domača proizvodnja še vedno ne zna narediti tako imenovanega »indigo denim« blaga, po katerem je največje povpraševanje. Silno redko dobimo od metražerjev tisto, kar bi hoteli. Tkanine nimajo pravilne teže, gostote ali barvnega odtenka. Če bi imeli na voljo več dobrih tkanin, bi prodali vsaj še enkrat toliko kot doslej,« trdi komercialni direktor El Kroja.

Američani v naših blue jeans

Tu pa se kopja prične križati. Metražerji menijo popolnoma drugače kot konfekarji. Domače blue jeans blago, pravijo, je vsaj takšne kakovosti kot uvoženo, marsikdaj pa celo boljše. In to lahko nemudoma tudi dokažemo. Tekstilna tovarna iz Prebolda izvaža svoje blago razen v Skandinavijo, Novo Zelandijo ali ZRN tudi v ZDA, torej rojstni kraj kavbojk. »Smešno je naše izdelke primerjati s tistimi, ki jih je moč kupiti na Ponte Rossu. Tako slabih tkanin pri nas ne delamo iz enostavnega razloga, ker bi nam jih konfekarji vrnil,« so prepričani v Preboldu.

Izdelovanje blue jeans, pravijo metražerji, je zelo zahteven in drag postopek. Ne le da gre za sezonsko delo, ki povzroči v proizvodnji luknje, ki jih je težko premostiti, tudi prodaja modnih tkanin ni tako enostavna, kot bi se zdelo na prvi pogled. »Na vse kripke smo skušali v barvi tkanine posneti to, čemur soreatorji dejali »jesenski odsev hrastovega lista na pesek«, pa tega nihče ni niti povohal. Trgovci so od nas še naprej zahtevali rdeče blago z belimi pikami,« se pritožuje Ivan Zagar. Zaradi takšne konservativnosti in neprožnosti trgovcev se v Preboldu v skrbnih tudi te dni, ko nameravajo poslati na tržišče jeans ženske dokolenke v temnomodri barvi ali z njo uglasenimi drugimi odtenki.

»Kdove, če jih ne bodo trgovci prezeli in še naprej kupovali standardne rjave nogavice, kjer ni treba niti za las tvegati. Je torej naša dolžnost, da izdelamo nov artikel, naredimo rekla-



mo zanj in ga še prodamo?« se sprašuje Ivan Zagar.

Pa pustimo vnevar naštevane težave, ki jim je treba seveda tu in tam dodati še nesolidnost ter nerazumevanje med poslovnimi partnerji in druge kratke stike v trikotniku metražerjev, konfekarjev in trgovcev, o katerih je bilo prelitega že dovolj črnila.

Kočljiva je ponudba

Zajec v resnici tiči v drugem grmu. »Medvedjo uslugo smo si naredili, ko smo kopirali nemške kavbojke namesto bolj iskanih italijanskih. Zamudilo za drugimi evropskimi tekstilnimi industrijami moramo pripisati tudi kreatorjem, ki niso pravočasno prislusnili mladim. Če so hoteli imeti zakovice na hlačah, bi jim jih morali dati. Če bi hoteli imeti nalepke« s paragrafi, bi jim jih ravno tako morali priti, čeprav se to zdi še tako, nesmiselno, pravijo v Preboldu. »Morda bi se metražerji morali med seboj dogovoriti in konfekarjem razen tkanin ponuditi tudi nalepke in druge dodatke, če tega ne stori sam ali njegov kooperant.«

Tu pa smo po vsej priliki segli v jedro problema. Prav gotovo ni dvoma, da znajo naši proizvajalci oblačil izdelovati kakovostno in konkurenčno. Tako smo pri nas, menijo metražerji, znali obdelati blago, da se je krčilo in raztezalo le za odstotek, še pred zahodnimi proizvajalci. Toda najstniki, ki so tedaj najbolj kupovali kavbojke, so hoteli, da se krčijo in opravičje telesa. Medtem ko smo pri nas barvali tkanine s kakovostnimi obstojnimi barvami, so mladi kupci želeli, da so te po vsakem pranju bolj blede.

Zdi se torej, da je odveč iskati krivdno za zloglasni zasebni uvoz kavbojk le pri metražerjih ali le pri konfekarjih. Očitno je, da so razsežnosti vprašanja mnogo širše. Tako lahko sklepamo tudi iz podatkov, ki jih je pred dnevi objavil zagrebški center za raziskovanje marketinga, ki doka-zujejo, da Jugoslavlani ne ljubimo le oblačila v kavbojke z ameriški ali italijanskimi nalepkami, ampak kupujemo v tujini, čeprav resda v manjših količinah, tudi druga oblačila. Tako smo na primer lani od sto ženskih plašev na drugi strani meje kupili 31 plašev, od sto ženskih hlače 22, od sto pletenih poloverjev 28, a od sto kopalnih kostumov kar 67.

Nismo torej spustili iz rok le priložnosti pri blue jeans oblačilih, temveč tudi marsikje drugod. Ne gre v resnici niti za kavbojke niti za priložnost, zaslužiti milijarde dinarjev, ki naj bi zaradi veriženja ali tihotapstva z njimi odplačali po vodi, ampak za pomankljivo ponudbo. Čeprav je treba resnici na ljubo priznati, da imamo pri nas tudi prožne in sposobne tekstilne tovarne in da tudi zasebni uvoz velikokrat ni nič drugega kot nesmisel, ne zapravljamo denarja, pri nas tekstilci še vedno ne znajo prislusniti tihi modi. To pa je zaradi prevelikih zmogljivosti in zaradi boja za obstanek, ki bi ga v takšnih okoliščinah, kljub težavnim pogojem gospodarjenja, pravzaprav morali proizvajalci bit med seboj, prav gotovo presenetljivo. Dokler pa bomo dirigentski palici mode sledili z razglašeni instrumenti, dotlej bodo seveda naši potrošniki še naprej romali tja, kjer bodo dobili, kar hočejo, pa čeprav bo to na ponterških, trbiških ali drugih trgih.

Dušan Snoj

Ceprav sodi Kitajska z nekaterih vidikov med dežele v razvoju, doblina razen svoje politične in gospodarske moči tudi v svetovni znanosti pomembno vlogo. S svojimi medicinsko-socialnimi dosežki se že ponuja za zgled. V seizmologiji je z učinkovitostjo svojih metod, ki združujejo klasične raziskave in empirijo, presenetila ameriške strokovnjake na tem področju.

V letu 1949, ko je bila dežela opustošena zaradi vojne z Japonsko in revolucije, je nenehna stiska za hrano spodbujala zdravje prebivalstva, ki so ga napadale hude epidemije. V deželi, ki je imela takrat 540 milijonov prebivalcev, je prišla po ena bolniška postelja na vsakih 6500 ljudi, zdravnikov pa je bilo manj, kot jih ima zdaj Francija. Večina zdravnikov je delala v mestih, 80 odstotkov podeželskih prebivalcev ni bilo deležnih zdravstvene nege. Povprečna življenjska doba sploh ni bila točneje določljiva, ocenjevali so jo na štirideset let, vendar je ponekod, kjer so pustošile tropske bolezni, komajda presegala 25 let. Vsak tretji otrok je umrl najkasneje v petem letu življenja.

Položaj je mogoče primerjati s stanjem, kakršno je še v najrevnejših deželah v razvoju. Toda Kitajska, zaprta vase, se je v nekaj desetletjih iztrgala iz položaja, ki je bil poglavitna ovira za njen razvoj. Opazovalec se upravičeno vpraša, ali se ne bi lahko iz kitajskega primera česa naučile tako bogate države, kjer se zdravstvena nega nenehno draži, kakor tudi revne dežele, ki si ne morejo privoščiti medicinske infrastrukture zahodnega tipa.

V temelje novega kitajskega zdravstvenega sistema je vgrajenih več novosti. Večina dežel pojmuje in razporeja izdatke za zdravstvo kot porabo in ne kot naložbo, na Kitajskem pa je zdravje investicija in proizvodni dejavnik. Leta 1956 je kitajska partija izjavila: »Poglaviti cilj zdravstvene dejavnosti je zagotovitev kmetijske in industrijske proizvodnje.« To pomeni: medtem ko so težili k boljši proizvodnji, so izboljševali zdravstvene razmere ljudstva.

Ni se obnesel zahodni model, v katerem so ljudje po slojih razgrnjeni okoli izvedencev (zdravnikov), večanje virov in možnosti običajne medicine se je pokazalo za nalogo brez konca, zato so — s težavo sicer, pa vendarle — spodnesli medicinsko mandarinstvo.

Izrek, da je bolje preprečevati kakor zdraviti, je morda evropska modrost, toda na Kitajskem so ji dali veljavo. Leta 1965 je v listu »Neodvisni dnevniki« neki delavec iz bolnišnice v Tiencinu takole zapisal: »Po uveljavitvi sprememb se je zdravstveno osebje postopno začelo zavedati, kolikšnega pomena je združevanje preventivne in zdraviljenja, in sicer v tem smislu, da ima preventivna prednost. V preteklosti je bilo precej zdravnikov, ki niso pripisovali preventivni dejavnosti nikakršnega pomena, kajrati s pretvezo, da se ne spoznajo na to.« Zdaj je preventivna odločno pred zdraviljenjem.

Združili so tradicionalno domače zdravstvo in moderno medicino, ki so jo prilagodili potrebam in možnostim dežele. Leta 1949 je izjavilo združenje kitajskih zdravnikov na prvem posvetu po osvoboditvi Sanghaja, da je treba »domačo, neznanstveno medicino preusmeriti in odpraviti.« To združenje je nasprotovalo Mau, ki je izjavil leta 1944, da se morajo zdravniki stare šole vključiti v zdravstveni sistem dežele. Spor je tlel in se razvnel vrsto let, nazadnje je kitajsko zdrav-

Znanost na Kitajskem

Spojitev tradicije in raziskav

„Vsakdo izmed nas, hišnik ali univerzitetni rektor, bi moral prizadevno loviti muhe“

niško združenje po nekaj pozivih centralnega komiteja partije ustanovilo odbor, ki naj bi uredil odnose med tradicionalnimi in »zahodnimi« zdravniki. Ob upoštevanju kulturne dediščine dežele so oblasti potem rehabilitirale staro domačo medicino, ki jo zdaj delno poučujejo na vseh šolah zdravstvene stroke.

Gledališče preganja praznoverje

Po zatrtju medicinskega »mandarinstva« in odličništva, ki ni združljivo s širjenjem znanosti, so po velikem naporu zares prenesli v ljudske roke odgovornost, ki je zahodnjaki zdravniki niso mogli prevzeti. Kampanjo v tisku, letake, odrska dela, opere in pesnitve so uporabili, da so medicini vzeli mistično obeležje ter razložili javnosti vse do najbolj oddaljenih podeželskih naselij, da se je treba od znotraj, od spodaj lotiti zdravstvene dejavnosti.

Gesla, ki so jih uporabili pri tem, morda zvenijo zahodnemu ušesu nekoliko naivno, vendar je vprašanje, ali so res takšna. Če jih primerjamo s trditvami evropske reklame, da »a stroju pere bolj bel« in da »kvasine čistijo vaše perilo«. S stališča zdravnikov je bilo treba premagati, zatreti »tri velike želje: vzpon v poklicni karieri, delo v veliki bolnišnici, bivanje v velikem mestu. V ljudskih očeh pa je šlo za boj proti »petim nadlogam« — muham, komarjem, ušem, bolham in podganam — ter za uspeh v petih akcijah (za snago v hlevih, na dvoriščih, straniščih, pri vodnjakih in za spreminjanje »škodljivega« v koristno), hkrati pa za čistočo štirih vrst: pri hrani in v kuhinji, na straniščih in v hlevih, v človeških bivališčih ter pri posteljnem perilu in obleki.

Gledališče, ki ima na Kitajskem dolgo tradicijo, je sodelovalo pri poučevanju prebivalstva in pri politični propagandi. Eno izmed odrskih del na primer je pripravljalo gledalce na možnost bakteriološke vojne ameriškega »papirnatega tigra« proti Kitajski. S tem so pri ljudeh pregnali praznoverje, hkrati pa so jim posredovali osnovne pojme o patologiji, biologiji, parazitologiji in mikrobiologiji.

Med največje uspehe ljudskega zdravstva sodi zmaga nad bilharzio, tropsko boleznijo, katere prenašalec se razvija kot parazit v majhnih sladkovodnih poljih. Moderna medicina

kljub sodelovanju industrijsko razvitih držav z deželami tretjega sveta doslej ni mogla doživega tej bolezni, ki še vedno pustoši na tropskih območjih, kjer trpi zaradi nje več sto milijonov ljudi. Na Kitajskem so bilharzio razglasili za »javnega sovražnika«, v tej zvezi je Mao napisal verz, ki jih zdaj poznajo vsi Kitajci: »Tisoč listnatih vejic je zadušilo vasi, kjer bledi jo in hirajo ljudje. Na tisoče ognjisc je praznih tam, kjer ta demon slavi zmago.«

Leto za letom so lovili in uničevali polže, včasih so celo prirejali slavnosti, na katerih so ljudje vneto teknovali. Gradili so nasipe in namakalno omrežje s čistilnimi napravami, razkuževali so iztrebke, ki jih od nekdanj uporabljajo kot gnoj na njivah. Bolezen, endemična še pred dvajsetimi leti, se je umaknila po zaslugi tega prizadevanja, ki so ga spremljali raziskovalni programi ter nove metode zdravljenja, pri katerih sta sodelovali stroka kitajska in moderna medicina. Pri vseh akcijah, pa naj je šlo za lov na polže, ki prenašajo bilharzio, za muhe ali za podgane, so pritegnili k sodelovanju vse ljudi. »Vsakdo izmed nas, pa naj je hišnik ali univerzitetni rektor,« je zapisal neki kitajski zdravnik, »bi moral prizadevno loviti muhe, vsakogar mora prežemati želja, da bi uničil ves ta mrčes. Vsakdo je dolžan izpolniti svojo tedensko normo.«

V sinem prizadevanju za kolektivno zračjo je naletela Maova politika v šestdesetih letih na precejšen odpor. Zdravniki z univerz in iz upravnih služb so se upirali združitvi s tradiciionalno medicino in odpravi svojega mandarinstva. Kitajsko zdravniško združenje je slej ko prej odklanjalo »tradicionalne zdravnike«, njegovo glasilo ni objavilo niti enega stavka o tej medicini. Fu Lien-sang, predsednik združenja, je zapisal: »Če bi se poste no ravnali po navodilih, bi ob pomoči naših tradicionalnih zdravnikov dosegli dobre uspehe, ki pa jih seveda ni, ker smo ravnodušno puščali ob strani na sto tisoče teh zdravnikov. Zakaj tako? Vodilni ljudje naših zdravstvenih služb so sicer glasovali za združitve stare kitajske in zahodne medicine, vendar se niso ravnali po tem.«

»Bosonogi zdravniki«

Predsednik Mao, ki je verjetno že pripravljaval kulturno revolucijo 1966-69,

je 26. junija 1965 objavil razglas, ki naj bi dokončno spodnesel kitajske medicinske strukture.

»Povejte ministrstvu za ljudsko zdravje, da dela samo za 15 odstotkov vsega prebivalstva. Tistih 15 odstotkov je privilegiranih... Ministrstvo za ljudsko zdravje potem ni več ministrstvo za ljudstvo, morali bi mu reči mestno ministrstvo za zdravje ali ministrstvo za zdravje privilegiranih... Zdravstveno solstvo je treba spreminiti... Tri leta zadoščajo. Pomembno je, da ljudje študirajo med prakso. Kadar govorimo o medicini in zdravju,« je rekel predsednik, »moramo misliti na podeželska območja.«

Slovita »direktiva 26. junija« je ugotovila, zdravstvene službe ne ustrezajo potrebam ljudstva, in napovedala konec »gnilemu in obrabljenemu sistemu, povzetemu po kapitalističnih in verzionističnih deželah, sistemu, v katerem odločajo buržoazni intelektualci.«

Zdravniška hierarhija je ob tem spoznala, da se podira njena avtoriteta. Hkrati se je pojavila novost, o kateri ni morda nihče predvideval, da se bo razvila v takšno širino: bosonogi zdravniki.

Zdi se, da so izraz, ki ga zdaj pozna ves svet, prvič uporabili v komuni Ciangčen v predmestju Sanghaja leta 1965. Ta komunna je imela kliniko, katere ducat zdravnikov in bolničarjev je skrbelo za zdravje 28.000 ljudi. Med delom so zdravniki začeli poučevati kmečko mladino, na katero so prenesli nekatere naloge. Ti kmečki ljudje so bili kakor vsi drugi plačani na podlagi delovnih točk. Še naprej so delali na polju, hkrati pa so skrbeli za zdravje svojih delovnih tovarišev, ki so jim iz hvaležnosti dali ime »bosonogi zdravniki«. Izraz je do besedni prevod kitajske oznake »dizao jšeng«. Takega zdravnika ne ogovarjajo z doktorjem »džšeng« ali bolj uradno »dau«), marveč preprosto s tovarišem »tongčie«. Seveda so »bosonogi zdravniki« obuti kakor vsi drugi ljudje.

Tak človek ni zdravniški pomočnik. Kandidat mora nekaj tednov ali mesecev v pokrajinsko bolnišnico, kamor se kasneje občasno vrača na izpopolnjevanje. V komunah ali delovni brigadi zdravi najpogostejše bolezni, neguje ljudi z lažnimi poškodbami in izvaja program za zaščitno cepljenje. Poskrbeti mora, da so človeški iztrebki ustrezno obdelani, preden jih uporabi za gnoj, hkrati je odgovoren za

akcije proti muham, bolham, polžem ipd. V svoji komuni deli kontraceptivna sredstva (zlasti tablete), bosonoge zdravnice ponekod prekinjajo nosečnost, in sicer po aspiracijski metodi.

Po letu 1965 so se bosonogi zdravniki razširili po vsej deželi. Po podatkih dr. Escoffier-Lambiotta, ki je letos julija spremljal Simone Veil in delegacijo francoskih zdravnikov po Kitajski, jih je 5,5 milijona, od tega tretjina žensk. Razen tega je kakih 2,5 milijona poklicnih, ki se posvečajo predvsem sanitarnim nalogam, medtem ko bosonogi zdravniki delajo na poljih in v tovlarnah. Med poklicnimi je samo 290.000 takih z diplomami višjih medicinskih ali farmacevtskih šol.

Povedati je treba, da zdravstvena nega na Kitajskem ni brezplačna in da jo plačujejo po stopnjah, odvisnih od industrijskih ali kmetijskih kolektivov. Na podeželju plačuje zadruga za vsakega svojega člana štiri juane, tj. okoli 36 dinarjev na leto. Zdravstvene službe živijo od teh prispevkov. Za bolnišnico je treba plačati 9 do 27 dinarjev, zahtevnejši kirurški posegi pa stanejo po tej lestvici okoli 250 čin. Mesečna plača zdravnika se giblje med 730 in 1800, delavčeva pa znaša povprečno 540 dinarjev.

Jin in jang

Medicina v vsakdanji praksi je zmes modernega in tradicije. O tradicionalni sestavini te prakse sodijo nekateri zahodni zdravniki, da ima vloga psihološkega placeba, ta ocena pa je po vsej verjetnosti površna in neutemeljena. Stara kitajska medicina je v resnici več kot zgolj zbirka empiričnih zdravil. Zasnovana je na teoretičnih, v treh tisočletjih zbranih postavkah, po katerih je delovanje organizma odvisno od kroženja energije. V tej zvezi navaja dva antagonistična in hkrati delujoča se vidika jin in jang. Energija kroži po kanalih (»čing-loc« ali meridianih) pod površjem kože in je v zvezi z globljimi organi. Belesen je posledica nepravilnosti v kroženju te energije, močnejše nastopajo zaradi zunanjih vplivov (mraz, vlažnost) in notranjih, psiholoških dejavnikov. Obstoj teh kanalov ni nihče anatomsko dokazal, njihove teoretični boj pa je osnova akupunkture in »moksa«, sežiga drobnega svežnja trave na točno določeno delu kože. Čeprav je zadnje čase čedalje več zanimanja za aku-

punkturo, s katero so dosegli uspehe tako na Kitajskem kakor na Zahodu, je ta terapija še vedno sporna, nedvomno zaradi tega, ker je zahodna fiziologija še ne zna razložiti.

Na veliko uporabljajo tradicionalne zdravilne rastline, o katerih so že ugovorili, da vsebujejo farmakološko aktivne snovi. V čišlih so tudi tradicionalna zdravila, katerih učinkovitost na Zahodu prav tako še ni dokazana, uporabljajo pa jih za krepitev organizma pred zdravljenjem z močnimi kemičnimi preparati, na primer bilharzije z antimonom, ali za psihološko oporo, čeprav ni še nihče izrecno priznal takšne vloge »placeba«. Kitajska proizvaja svoja zdravila, za katere uporablja manj draga zdravilna zelišča.

Avstralski zdravnik dr. Peter Willinski, ki je na kraju samem raziskoval, kako se je stara kitajska medicina vključila v moderno, pravi, da je do dejanske združitve še daleč kljub nekaterim presenetljivim uspehom, na primer z akupunkturo namesto običajne anestezije pri nekaterih kirurških posegih. Študente sicer poučijo o nekaterih vidikih stare kitajske medicine, vendar je vloga tradicionalnega zdravnika nejasno opredeljena in zato čedalje manj upoštevana.

»Tuje stvari naj služijo Kitajski«

Na nekaterih področjih so kitajski medicinski raziskovalci dosegli presenetljive uspehe. Po zaslugi mikrokirurije, zasnovane ne le na izredni ročni spretnosti kitajskih kirurgov, marveč tudi na fizioloških raziskavah ožilja in živcev, so jim uspeli pravi podvigi: pritrtili so roke ali noge, odrezane pri nesreči, prišli so odsekane prste, obnovili aktivnost poškodovanih mišic in hranili pri nesreči odrezane ude tudi štiri dni, preden so jih ponovno presadili.

Skupine raziskovalcev proučujejo pogostost raka po pokrajinah. Na severu je rak v grlu in želodcu pogost ne le pri ljudeh, temveč tudi pri živalih. Pregledi zajemajo velike skupine prebivalcev, raziskovalci iščejo v okolju tiste snovi, ki bi utegnile povzročiti raka. Tako so ugotovili, da je v okrožjih na severu v pitni vodi več nitratov in manj molibdena kot drugod in da se v lončenih vrčih, v katerih hranijo vodo, nitrat spremeni v nitrit, ta pa se v želodcu spremeni v kancerogeni nitrozamin. Zdi se, da je pomanjkanje molibdena v človeškem telesu (ugotovljivo v krvi, nohtih in laseh) in v rastlinah (v soji) v zvezi z zvišanim odstotkom nitritov.

Na tem so zasnovali preventivno proti raku. Spremenili so kemično sestavo vode, tako da je zdaj v njej manj nitratov in več molibdena. Rezultati so ugodni. »Ob tem smo se prepričali,« je dejal profesor Li Ming-sin, »da se morajo raziskovalci združiti z množicami v boju proti raku. Izvedenci so dolžni iti tja, kjer je bolezen najpogostejša. Bosonogi zdravniki s citološkim tečajem lahko pri tem opravijo uvodne raziskave: jemljejo vzorce ne-normalnih celic in jih pošiljajo bolj opremljenim specialistom.«

Videz je bil, da je kulturna revolucija potisnila v ozadje vrhunsko medicino, moderno tehnologijo ter temeljne medicinske in biološke raziskave, v resnici pa ni tako. Znanost, ki jo Kitajski ponosno kaže svetu, je delo poklicnih raziskovalcev, bolj obrtnih in nacionalne znanstvene skupnosti, kakor proti najširšim množicam. Pri tem se znanstveniki ravnajo po napotkih pokojnega predsednika, ki je dejal: »Preteklost naj služi sedanosti, tuje stvari naj služijo Kitajski.«

Alexandre Dorozynski

Humanitarna organizacija

Solidarno zoper revščino

Trideset let prizadevanj UNICEF

UNICEF — Mednarodni sklad Združenih narodov za pomoč otrokom je ustanovila generalna skupščina organizacije združenih narodov z resolucijo 11. decembra 1946, potem ko je bila ukinjena UNRRA, od katere je UNICEF prevzel finančna in druga materialna sredstva. Tako pomeni letošnje leto že jubilejno trideseto obletnico delovanja te organizacije v svetu in pri nas. Zato pa se ob tej priložnosti kaže ozreti na prehojeno pot in uspešno delo te humanitarne organizacije, ki deluje v sestavi organizacije Združenih narodov.

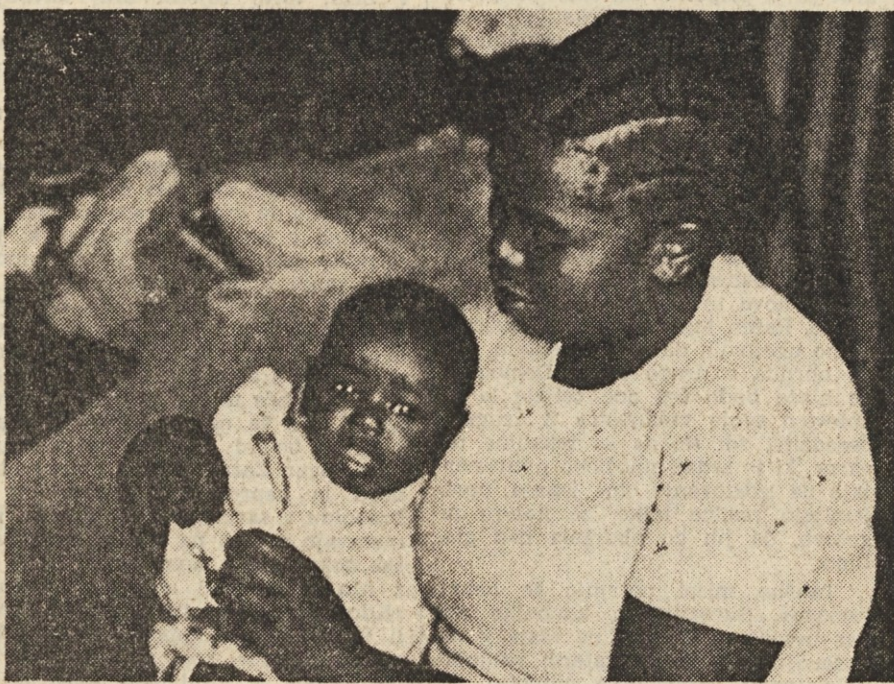
Pobuda za pomoč otrokom, ki so bili žrtve druge svetovne vojne in so ostali brez staršev, brez strehe nad glavo in varstva, ki so bili izmučeni, bolni in podhranjeni, je naletela na pozitiven odmev v svetu. Da bi rešili njihova življenja, je na pobudo organizacije Združenih narodov prispevalo pomoč v obliki živil, zdravil, oblečel in obutev nad šestdeset držav ter jo namenilo otrokom v štirinajstih deželah sveta, ki jih je najbolj prizadela druga svetovna vojna. Tako je nastal »Mednarodni otroški sklad za hitro pomoč otrokom« ali skrajšano UNICEF (United Nations Children's Emergency Fund), kakor ga še vedno imenujemo.

Prvi program pomoči te humanitarne organizacije, tako imenovani program hitre pomoči, je rešil eno generacijo otrok v štirinajstih deželah sveta, ki so bili žrtve druge svetovne vojne. Toda pokazalo se je, da otroci v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki zvečne živijo v lakoti, boleznih, neznanju in revščini. Trije od štirih otrok na svetu namreč živijo v ekonomsko manj razvitih državah in državah v razvoju. Večini primanjkuje hrane, obleke, obutev in strehe nad glavo, mnogi se tudi nikoli ne naučijo pisati in brati, njihova življenjska doba pa je zaradi pomanjkanja kratka. Zato se je mednarodna zavest razvijala in dozorilo je spoznanje, naj ne bi revščina kot usoda spremljala otroke v manj razvitih deželah in deželah v razvoju vse življenje. Tudi same dežele v razvoju so pričele aktivno iskati možnost, da bi odpravile lakoto, bolezni, nepismenost in revščino ter s tem rešile otroke trpljenja in pomanjkanja. Ključ mednarodne solidarnosti so prišli do organiza-

cije Združenih narodov, ki je podprla takšna prizadevanja. Tako je UNICEF nadajeval s prizadevanji v obliki novih, tako imenovanih dolgoročnih programov pomoči, na podlagi katerih načrtujejo posamezne dejavnosti za dolgoročno pomoč otrokom skupno z deželami, ki to pomoč potrebujejo. Sredstva, ki jih UNICEF namenja za pomoč otrokom v deželah v razvoju, mobilizirajo in aktivirajo tudi sredstva za uresničevanje programov skrbi za otroke v tistih deželah, ki takšno pomoč prejemajo.

UNICEF ne izdeluje svojih lastnih projektov, temveč sodeluje v tako imenovanih nacionalnih projektih, ki jih pripravijo posamezne dežele. UNICEF sofinancira okoli 400 različnih projektov približno do ene tretjine njihove vrednosti. Z njegovo pomočjo izvajajo posamezne dežele projekte, ki neposredno pomagajo več kot 70 milijonom otrokom v približno sto deželah sveta, ne glede na njihovo raso, vero ali politično pripadnost. Toda milijoni otrok po svetu še vedno pričakujejo pomoč, da lahko uresničijo svoje pravice in možnost, da se tako prispevajo k ustvarjanju boljšega sveta. Zato UNICEF in vse napredne sile po svetu upravičeno pričakujejo, da bodo nekoč vsem otrokom zagotovljene — poleg osnovnih življenjskih potrebščin — tudi duhovne, kulturne in intelektualne potrebe, tako, da bo čimprej uresničeno načelo, ki je zapisano v deklaraciji o pravicah otroka, da je človeštvo dolžno dati otroku vse najboljše, kar premore.

S kompleksno skrbjo za otroke UNICEF sodeluje pri uresničevanju programov, ki trajno koristijo otrokom v posameznih deželah v razvoju. Pri tem zlasti skrbi za zagotavljanje prehrane, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva ter za hitro nujno pomoč



(foto dokumentacija Dela)

ob elementarnih nesrečah, potresih, povodnjih, epidemijah in drugih neizogledih.

Projekti za izboljšanje prehrane zajemajo pomoč za povečanje proizvodnje hrane, zlasti semen za rastlinsko proizvodnjo in izboljšanje pogojev za shranjevanje živil; nadalje

praktično pomoč za proizvodnjo zdravilnega mleka, sadja, zelenjave in drugih živil.

Prizadevanja za izboljšanje zdravstvenega stanja otrok obsegajo pospeševanje razvoja mreže zdravstvenih ustanov in šolanje strokovnjakov za potrebe zdravstvenega varstva mater in otrok ter preskrbo z zdravili.

Za taka prizadevanja je UNICEF dobil številna priznanja, med katerimi gre omeniti zlasti Nobelovo nagrado za mir leta 1965. Ob tej priložnosti so člani Nobelovega komiteja poudarili, da pomeni dejavnost UNICEF neprecenljiv korak v mednarodnem sodelovanju in predstavlja most solidarnosti med bogatimi in revnimi deželami.

Takoj po drugi svetovni vojni je naša vlada podpisala sporazum o sodelovanju in prejetju pomoči od UNICEF. Tako smo v obdobju tako imenovane takojšnje pomoči prejeli večje količine živil za otroke in otroške ustanove, oblačila in obutev ter opremo za potrebe zdravstvenega varstva. Program izgradnje mlekarin ter organiziranja proizvodnje in zbiranja mleka po vaseh je bil izrazit primer dolgoročnega programa, saj je to bila osnova za sodobno industrijo mlečnih izdelkov, ki bi preskrbovala z mlekom in mlečnimi izdelki zlasti otroke, matere in nosečnice ter določene kategorije občtanov. Tako je bilo v naši državi zgrajenih s pomočjo UNICEF 17 sodobnih mlekarin ter 4 tovarne mlečnega prahu. V obdobju pomoči za preskrbo z mlekom sta bili v Sloveniji zgrajeni mlekarne v

Ljubljani in Novem mestu, medtem ko je bila v Murski Soboti zgrajena tovarna mlečnega prahu.

Zdravstveni program, ki ga je skupno z UNICEF uresničevala naša zdravstvena dejavnost, je zajemal zlasti naslednje akcije: ukrepe za preprečevanje in zatiranje nalezljivih bolezni, cepljenje otrok in šolarjev, boj proti tuberkulozi in trahomu, varstvo novorojenčkov in nosečnic, izgradnjo tovarn zdravil, dobavo zdravstvene opreme, sanitetnih vozil itd. V tem obdobju smo bili v Sloveniji deležni pomoči za boj za odpravo trahoma v Prekmurju, tuberkuloze na celotnem območju Slovenije. Nadalje smo prejeli pomoč za zdravstveno varstvo otrok — med drugim tudi prve inkubatorje za nedonošenčke v Ljubljani in Mariboru — ter vitamin-skih kapsul, veliko ribjega olja in kondenziranega mleka. Iz omenjene pomoči so bile opremljene številne ambulante, med njimi šolske zobne ambulante v Gornji Radgani, Semenu, Murski Soboti, Ajdovščini, Sentjurju pri Celju, Trbovljah, Celju in Kopru; ustanovljeni pa so bili tudi intermediarni centri za zdravstveno varstvo mater in otrok v Murski Soboti, Celju, Kopru in Trbovljah!

Šolski program pomoči UNICEF v Sloveniji — male asanacije v osnovnih šolah — je zajel osnovno tehnično izobraževanje skoraj vseh šoloobveznih otrok in profesionalno orientacijo mladine, kar je bilo v tistem obdobju izredno koristno. Z uresničevanjem tega programa so bili sanitarni in zgrajeni številni vodovodni objekti v osnovnih šolah, nadalje opremljene umivalnice, kopalne, šolske kuhinje. Poleg tega je program zajemal obdelavo šolskih vrtoč in ureditev šolskih delavnic za obdelavo lesa, kovin in drugega. Tako so bile opremljene šolske delavnice v osnovnih šolah v Tolmini, Črnomlju, Murski Soboti, Kopru in Gornji Radgani.

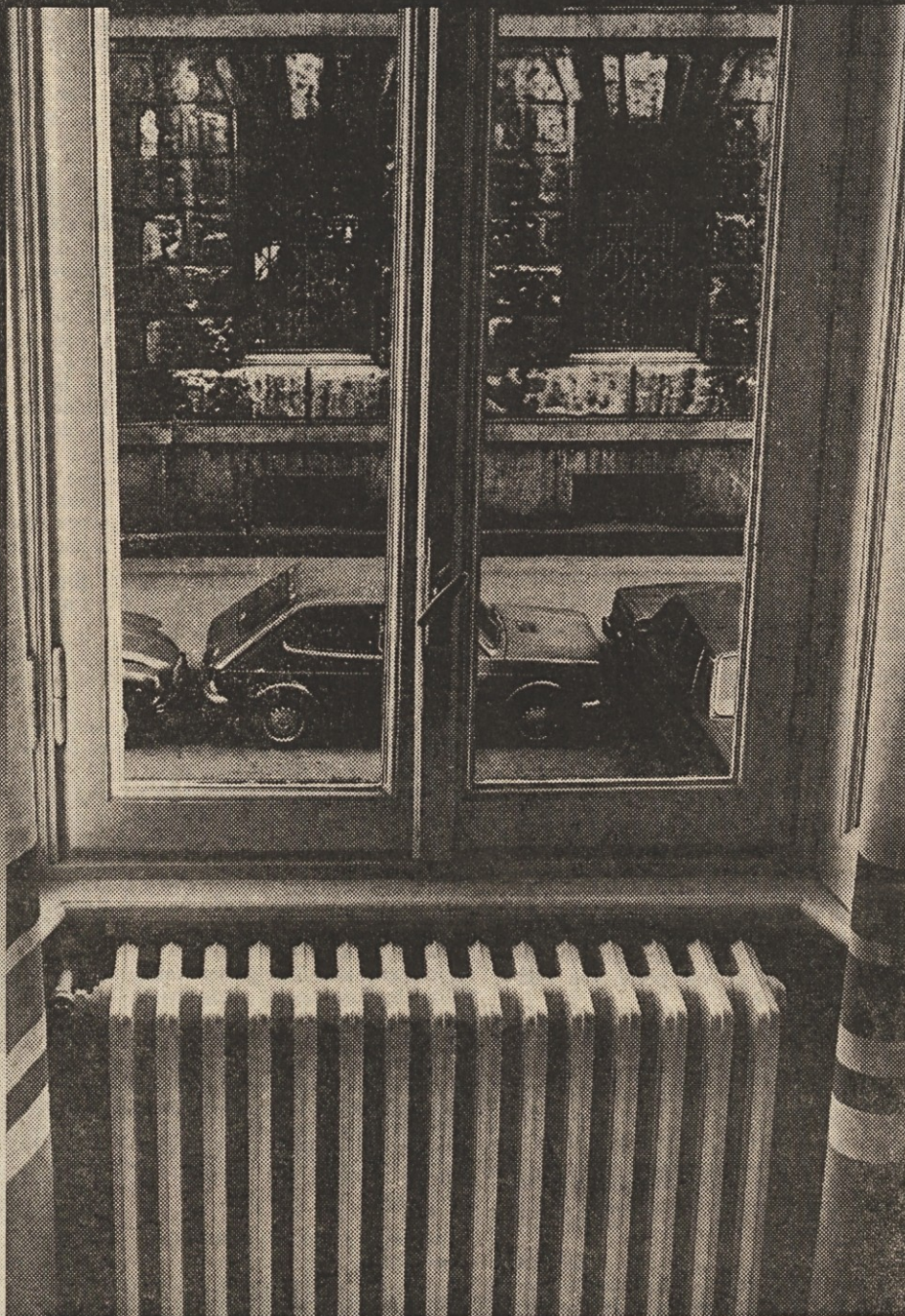
Vsa ta pomoč je imela veliko gmo in humanitarne vrednosti, ker smo jo prejeli v obdobju, ko nam je bila najbolj potrebna; hkrati pa predstavlja veliko mednarodno solidarnost, ki nas opogumlja, da v nesreči nismo sami.

Naša država je prejela pomoč od UNICEF vse do leta 1976; zdaj, ko se je naš življenjski standard dvignil, Jugoslavija ni več potrebna takšne pomoči in se je uvrstila med dežele, ki prispevajo v sklad za pomoč ogroženim otrokom po svetu.

Dominik Komadina

Polovico tega, kar vsakdo izmed nas potroši za ogrevanje, vrže tako rekoč skozi okno

(In to pomeni, da vsi skupaj potratimo 900 milijard lir na leto)



Tokrat "metati denar skozi okno" ni le običajen način izražanja. Del toplote, ki jo vsakdo izmed nas tako drago plača, uhaja skozi številne razpoke in špranje vrat in oken. Seveda je to le eden izmed vzrokov. Neučinkovitost ogrevalnih naprav, pomanjkanje ali neredno občasno pregledovanje gorilnikov, pomanjkljiva izolacija zgradb, vse to pripomore k temu, da za ogrevanje porabimo dvakrat več, kot bi bilo potrebno.

To pa je strošek, ki v vsedravnem merilu pomeni potrat 900 milijard lir na leto, kar še bolj bremeni italijansko dolgovanje tujini. Če hočemo svo-

jo ekonomsko neodvisnost rešiti, se mora ta dolg zmanjšati. Vsakdo izmed nas lahko prispeva k varčevanju v interesu vseh, vendar pa predvsem v lastnem interesu.

Ta kampanja za varčevanje pri ogrevanju ima namen posredovati vrsto konkretnih navodil, "kaj" lahko storimo, da prihranimo pri gorilnem olju, plinskem olju, plinu, ne da bi se odrekli onim 18 - 20 stopinjam Celzija, torej temperaturi, ki jo imajo za najboljšo za ambient, v katerem živimo. Izvajamo jih, kajti posledice te potrate plačujemo vsi.

Pri ogrevanju je varčevanje možno

Glavno ravnateljstvo za energetske vire
Ministero dell'Industria



RADIO TELEVISIONE ITALIANA

SOBOTA, 18. DECEMBRA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA Prvi kanal

- 9.30 Zimski sporti: Svetovno prvenstvo
- MOSKI VELESALOM, prenos iz Val Gardene
- 12.30 Družinski dialogi
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Zimski sporti: svetovno prvenstvo
- MOSKI VELESALOM, registriran prenos
- Program za mladino: Mali begunec, film
- 17.00 Glasovi iz nordijskega gozda, dokumentarec
- 18.50 Posebna oddaja iz parlamenta
- 19.20 Sorodne napake
- 19.45 Almondali in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 DVA NBI (BOLJSJLJIVA DECKA)
- Znana italijanska komika Franco Franchi in Ciccio Ingrassia
- bucta ob pomoči Daniele Goggi ter orkestra pod vodstvom
- Frayca Pisana zabavala občinstvo.
- 21.50 Posledni dnevnik 1 ter Filmske premiere
- Na koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

- 12.30 Shirley in svet: POSTATI INŽENIR
- Shirley je casnikarka. Tokrat jo srečamo v Tokiju, kamor je

- pršla zaradi neke reportaže. Tu se sreča s taksistom, ki po-
stane takoj zaupljiv. Taksist je zapustil svojo podeželsko po-
stest in prišel v mesto, da bi kmalu obogatel in da bi postal
inženir. In Shirley sklone, da bi mu pri tem pomagala. Toda
taksistova žena Moriko je drugačnega mnenja in moža odvaja
od tega, hkrati pa prepričuje casnikarko, da je njen mož ta-
ko rekoč zaljubljen v svoj avtomobil. Toda dekle ne soglaša
s tem in se s taksistom dogovori, da bi napravila reportažo
o japonskem podeželju. Nagovori ga, da jo pelje na svoj dom,
na podeželje. Tu sama pokvari avtomobil in pri tem ugotovi,
da ni taksist tisti, ki da je zaljubljen v avtomobil, pač pa
njegova žena. ...
- 13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
- 13.30 Srečanje s casnikarji
- 14.00 Tedenska oddaja o vzgojnih problemih
- 14.30 Dnevni Europe
- 16.30 Zimski sporti: Svetovno prvenstvo
- MOSKI VELESALOM
- 17.00 VEČERNE SENCE
- Eadejanka, ki jo je napisal Michel Suffran, prevedel Lucio
- Ciavarella, v njej pa igrajo Anna Miserocchi, Mirko Vučetić
- in Elena Costa.
- 17.40 Čišče
- 18.15 Dolgometražni risani film «LA PUNTA»
- 19.15 Spornata sobota, tedenska oddaja
- 19.45 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
- 20.45 IL SEGNO DEL COMANDO
- Danes je na vrsti peto, zaključno nadaljevanje dela, ki sta
- ga napisala Flaminio Bollini in Giuseppe D'Agata in v kate-
- rem igra vrsta znanih italijanskih umetnikov kot so Massimo
- Girotti, Andrea Cecchi, Ugo Pagliai, Paola Tedesco, Carla
- Gravina, Armando Anselmo, Carlo Hintermann, Silvia Mo-
- nelli itd., itd.
- 22.45 PALADA DVEH KOMIKOV
- Edmonda Aldini in Dullio Del Prete sta glavna komika no-

- sojnjega večera v «Baladi dveh komikov», v izvirnem televi-
- zijskem collageju, ki sta ga znana igralka pripravila že lani
- poleti.
- Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI
- JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
- Ljubljana
- 9.25 Zimski sporti:
- VELESALOM ZA MOŠKE, prenos iz Val Gardene
- 11.05 TV v soli: Znanost in tehnika
- 12.25 Zimski sporti: VELESALOM ZA MOŠKE
- 16.30 Rokomet: CRVENA ZVEZDA - BORAC
- 17.55 Velike afriške mačke, film
- 19.30 DNEVNIK
- Tedenski znanjepolitični komentar
- 19.30 MILIJONARKA, film
- V komediji po delu Barnarda Shawa nastopajo Sophia Loren,
- Vittorio de Sica, Peter Sellers in drugi. Film izhaja izpred 15
- let. Kot je znano, igra tu Sophia Loren lepo in hkrati bogato
- žensko, ki bi rada dobila moža, pa ji vsi pobegnejo, ko ji po-
- berejo nekaj denarja. Končno pa vendarle najde resnega Indij-
- ca, ki je po poklicu zdravnik. Gre za komedijo, ki niti ni ko-
- medija, vsekakor pa prijeten film.
- 22.10 DNEVNIK
- Koper — barvno
- 18.00 VELESALOM ZA MOŠKE, prenos iz Val Gardene
- 19.30 Ovroški kotiček
- 20.15 DNEVNIK
- 22.15 OBALA ZELJE, celovečerni film
- Zagreb
- 17.50 SALAS V MALEM RITU
- 18.00 Ljubzen, celovečerni film
- 21.35 FESTIVAL VOJASKIH PEŠMI

- TRST A
- 7.00, 9.00, 12.45, 15.30 in 19.00
- Poročila; 7.20 - 12.45 Dom in iz-
- ročilo: Tjavidan. Glasba in kram-
- ljanje. Pojdimo se glasbo, Kon-
- cert, Družina v sodobni družbi.
- Lahka glasba, Pratika za prihod-
- nji teden. Glasba po željah; 13.00 -
- 15.30 Za mlade; Sestanek ob 13.,
- Kulturna beležka, Z glasbo po
- svetu, V zrcalu časa, Glasba na
- našem valu; 15.45 19.00 Kultura
- in delo: Poslušajmo spet, Izbi-
- rajte v diskoteki, J. Pahor: «Se-
- renissimsa».
- KOPER
- 6.30, 8.30, 12.30, 14.30, 18.30 in
- 19.30 Poročila; 6.15 Glasba za do-
- bro jutro; 8.35 Glasbeni intermez-
- zo; 9.35 Glasbeno-govorni spored;
- 10.00 Z nami je...; 10.40 Pesem
- dneva; 10.45 Glasba in nasveti;
- 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glas-
- ba po željah; 16.45 Primorski
- kult. ustvarjalci; 17.00 Glasba po
- željah; 17.30 Primorski dnevnik;
- 18.00 Vročih 100 kW, 18.35 Zapo-
- jmo in zaigramo; 19.35 Glasbeni
- weekend; 22.00 Plesna glasba.
- RADIO 1
- 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00,
- 17.00, 19.00 Poročila; 7.30 Budil-

- ka; 9.00 in 10.35 Vi in jaz; 11.00
- Potovanje po svetu v literaturi;
- 11.30 Drugi zvok; 13.30 Preizku-
- šajo se diletanti; 14.10 Ital. in
- tuje plošče; 15.05 Radio včeraj
- in jutri; 17.35 «Piccola città» T.
- Wilder, radij, priredba; 18.20
- Jazz; 19.30 Poje Ornella Vanoni;
- 20.00 Kadar narodi pojo; 21.05
- Simf. koncert.
- SLOVENIJA
- 7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00 in
- 19.00 Poročila; 6.20 Rekreacija;
- 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.30
- Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena
- matineja; 9.05 Pionirski tednik;
- 9.35 Mladina poje; 10.45 Turistič-
- ni napotki; 11.03 Sedem dni na
- radiu; 12.10 Godala v ritmu; 12.30
- Kmetijski nasveti; 12.40 Domači
- napevi; 13.30 Priporočajo vam...;
- 14.05 Kaj glasba pripoveduje;
- 14.25 S pesmijo po Jugoslaviji;
- 15.45 S knjižnega trga; 16.00 «Vr-
- tiljak»; 17.00 Studio ob 17. uri;
- 18.05 Gremo v kino; 18.45 Zaba-
- val vas bo; 19.35 Lahko noč, o-
- troci!; 20.00 Radijski radar; 21.15
- Za razvedrilo; 21.30 Oddaja za
- naše izseljence; 23.05 S pesmijo
- v novi teden; 0.30 Zvoki iz naših
- krajev; 1.03 Vaš gost; 2.03 Noč-
- ni koncert.

SMUČANJE

SMUK V GRÖDNU

Klammer zmagal pred H. Plankom

Avstrija se je uveljavila tudi ekipno

GRÖDEN (Val Gardena), 17. — Avstrija je spet potrdila svojo premoč v smuku tudi med moškimi: ne le da je zmagal član njene ekipe Klammer, ampak ima v prvi deseterici kar šest svojih tekmovalcev. (Izvedenci so ugotovili, da imajo avstrijski smučarji tako lepe uspehe v smuku tudi zato, ker so na njihovih oblačilih premaknili vse šive na zadnjo stran, kar je zmanjšalo zračni upor za 12 odst. in je tudi to prineslo nekaj stotink sekunde prednosti pred ostalimi).

Lestvica današnjega smuka za svetovni pokal je taka:

1. Franz Klammer (Av.)	2'03"83
2. Herbert Plank (It.)	2'04"91
3. Eric Haker (Norv.)	2'05"27
4. B. Russi (Švi.)	2'06"21
5. A. Steiner (Av.)	2'06"23

6. W. Trésch (Švi.)	2'06"31
7. P. Wirmsberger (Av.)	2'06"44
8. W. Grissmann (Av.)	2'06"54
9. U. Spiess (Av.)	2'06"56
10. H. Enn (Av.)	2'06"59
11. J. Walcher (Av.)	2'06"59
12. P. Roux (Švi.)	2'07"16
13. A. Wenzel (Liecht.)	2'07"20
14. D. Irwin (Kan.)	2'07"53
15. M. Veith (ZRN)	2'08"08

Lestvica za SP:

1. Phil Mahre (ZDA)	40
2. Pieri Gros (It.)	31
3. Ingemar Stenmark (Šve.)	26
4. Heini Hemmi (Švi.) in Franz Klammer (Av.)	25
5. Klaus Heidegger (Av.)	23
6. Herbert Plank (It.)	20
7. Franco Bielel (It.)	19
8. Eric Haker (Norv.)	15
9. Bernard Russi (Švi.)	11

NOGOMET

V 2. AMATERSKI LIGI

VSE ŠTIRI NAŠE ENAJSTERICE JUTRI NA DOMAČIH IGRIŠČIH

V 3. AL bo v ospredju zanimanja derbi Kras-Gaja na Proseku

2. AMATERSKA LIGA

Jutrišnje 12. kolo bi moralo biti za naše enajsterice ugodno, saj igrajo vse pred domačim občinstvom.

PRIMORJE — PRO FARRA
Po nedeljskem prislilnem počitku bodo Prosečani sprejeli v goste šibko ekipo Pro Farre, ki je trenutno sama na repu lestvice. Zato mislimo, da »rdeče-rumeni« res ne bi smeli imeti težav. Prosečani vseskar ne smejo podcenjevati nasprotnika, saj točk nimajo še v žepu. Zaigrali morajo zanesljivo in odločno, čeprav dosedanj izidi ekipe Pro Farre (ki je do sedaj edina, ki ni še zmagala v tem prvenstvu) jasno govorijo o skromnosti furlanske enajsterice. Če dodamo še to, da bo do gostje prišli na Prosek v okrnjeni postavi zaradi izključitve dveh nogometašev (Brumat in Rot) je jasno, da vlada v taboru Primorja optimizem.

VESNA — S. SERGIO
Križani hočejo proti S. Sergio takoj izbrisati prvi prvenstveni poraz, ki so ga doživeli prejšnjo nedeljo na Opčinah. Ekipa S. Sergio prav gotovo ni nasprotnik, ki bi lahko to

preprečil Križanom. Tržačani so namreč v tem prvenstvu slavili le eno zmago in to v prvem kolu. Nadalje je S. Sergio izbojeval še pet remijev in zato tiči na spodnjem delu lestvice. Šibka točka Tržačanov je napad, saj do sedaj zabili le pet golov. Edini nevarni strelec je srednji napadalec Saule, ki je dal tri gole. Trener Vesne Finotto bo zato moral postaviti na igrišče zanesljivega branilca (Zucco?). Kljub temu, da ekipa S. Sergio sodi med šibkejša moštva, bo moral Finotto taktično razporediti ekipo bolje kot prejšnjo nedeljo, kajti zgrešena taktika mnogokrat botruje k neuspehu ekipe. Vsekakor je Vesni dovolj, da proti S. Sergio zaigra kot običajno na domačih tleh: zagrizeno in odločno. Morda bi bilo dovolj za obe točki.

ZARJA — ZAULE
Po zadnjih uspehih je razumljivo, da vlada za jutrišnji nastop v Bazovici optimizem v krogu Zarje. Bazovci namreč sprejmejo v goste ekipo Zaule, ki je zelo slabo startala in je šele v sedmem kolu slavila prvo prvenstveno zmago (0:2 proti S. Sergio). Nato so Tržačani premagali v gosteh S. Marco Devin in pred 14 dnevi doma Pro Farro. V nedeljo pa so Zaule nerodno klonile Aurisino.

Zato je razumljivo, da bodo Tržačani v Bazovici z obrambno igro skušali odnesti remi. Zarja pa se prav gotovo z delitvijo točk ne bi zadovoljila. »Rdeče-beli«, ki so v zadnjih šestih nastopih osvojili kar deset točk in s tem potrdili, da so v dobri formi, bodo skušali to izkoristiti in odnesti obe točki.

BREG — S. MARCO
Za jutrišnje tekmo imajo Brežani probleme s postavo. Remi v Farri je »plave« drago stal. Bonnesu, Rodeli in Meloni je sodnik pokazal rdeči karton in sedaj so bili kaznovani z eno nedeljo prepovedi igranja. Trener Brega Mondo bo zato moral improvizirati postavo. Nasprotnik bo prišel po zadnjem uspehu nad vodjo lestvice (Op. Supercell) v Dolino prepričan da ne zapusti igrišča poražen. S tekmece pa imajo Brežani odprte račune. Pozitivna serija domačih nastopov Brega, ki traja že od lanskega januarja, se je namreč pričela prav po porazu 1:4, ki so ga 26. januarja doživeli Brežani proti ekipi S. Marca v prvenstvu 3. AL. Od tedaj dalje Brežani na domačih tleh niso več doživeli poraza in zato bodo jutri »plavi« ob bodrenju svojih navijačev, storili vse, da jih ne bi nasprotnik še enkrat presenetil.

TOTIP

1. — prvi	1 2
— drugi	X X
2. — prvi	1 X
— drugi	X 1
3. — prvi	X 2 2
— drugi	X 2 X
4. — prvi	1 2
— drugi	2 1
5. — prvi	1 2
— drugi	2 1
6. — prvi	1 2
— drugi	2 1

Totocalcio

Bologna - Juventus	X 2
Fiorentina - Sampdoria	1
Foggia - Milan	X 2
Genoa - Lazio	X
Inter - Napoli	1 X
Roma - Perugia	1 X
Torino - Cesena	1
Verona - Catanzaro	1 X 2
Catania - Varese	1
Sambened. - Atalanta	X
Taranto - Monza	X
Siena - Parma	1 X 2
Matera - Bari	X

KAREL PRUŠNIK - GAŠPER

Gamsi na plazu 95.

Kasneje, 30. oktobra 1944, so temu zapisniku dodali še nekatere predloge:

»Avstriji, ki so v Beli krajini, bodo takoj prepeljeni v taborišče v Cernomelj.
Tovariš Ahac je postavljen za referenta za avstrijska vprašanja pri štabu IV. cone.
Za taborišče v IV. coni sta določena Avstrijca Roman in neki boroveljski tovariš, ki ga tovariš Ahac dobro pozna. Treba je stretneti, da bo avstrijski bataljon hitro formiran. Do konca novembra je treba končati formiranje. Prevzvo Avstrijcev iz taborišča v Cernomlju v taborišče IV. cone je treba izvršiti najkasneje v 14 dneh.
Za avstrijski bataljon predvideni avstrijski vojni ujetniki iz Sovjetske zveze morajo prispeti najkasneje do 15. novembra v Slovenijo, in sicer jih je treba odvračati nad letalsko bazo IV. cone.
S tovarišem Ahacem, ki gre zaradi predpriprav že v naslednjih dneh v IV. cono, naj gre eden avstrijskih radiotelegrafistov, da bo takoj vzpostavil zvezo IV. cone s tukajšnjo. Za oborožitev bataljona bo zaprosil M. takoj za naslednje orožje: 300 mavzeric, 100 avtomatov, 40 lahkih strojnica, 10 malih metalcev min, 80 revolverjev, 600 ročnih bomb in čimveč streliva za navedeno orožje.

KOŠARKA

V RAZNIH PRVENSTVIH

Danes in jutri zaposlenih kar dvanajst naših peterk

Domovi dečki bodo danes igrali dokaj važno tekmo z ekipo Arte A

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Jadran bo danes, v petem kolu promocijskega prvenstva, igral v Dolini proti nevarni peterki Scoglietto. Naši košarkarji bi lahko danes, seveda če bodo pazljivo in odločno igrali, pospravili tretji prvenstveni par točk in se tako više povzpeli na lestvici.

Današnje in jutrišnje kolo bo nedvomno razredčilo vrh lestvice. Zanimivo bo spopad med tržaškim CUS in Barcelono, ki sta doslej doživela po en poraz. Tudi tekma med milskim CGI in tržaškim POM bo odločala o drugem mestu na lestvici. Skratka, ugodno kolo za Jadran, ki bi v primeru zmage imel na tretjem mestu lestvice namig tekmecev, Servolana bi morala po predvide-

vanju premagati še Inter 1904 in bo tako še bolj utrdila prvo mesto.

MLADINCI

Poletovci bodo danes gostovali v Šklednju, kjer bodo igrali proti Servolani, ki je letos odlično startala, nakar pa je zaradi poškodbe izgubila svojega najboljšega strelca Cassia, tako da je naletela na nekaj nepričakovanih spodrsilajev. Čeprav bodo Šklednčji igrali z okrnjeno postavo, pa bo naloga poletovcev vse prej kot lahka.

Borovci bodo jutri v Dolini igrali proti Italsidru, ki sodi med boljše ekipe prvenstva. »Plavi« bodo le zaigrali s svojo najboljšo postavo (to je tudi s centrom Razdom), kar daje upati, da bodo v tem srečanju zapustili boljši vtis.

KADETI

V tem kolu bodo Kontovelci počivali. Borovci pa bodo igrali proti močnemu Interju 1904. Naši košarkarji so doslej, čeprav so vselej ostali prazni rok, pokazali velik napredek in tudi danes proti Interju 1904 se bodo marsikaj naučili.

Domovci bi lahko danes proti drugi postavi Arteja izbojevali zmago.

NARAŠČAJNIKI

Čeprav se je prvi del tega prvenstva že zaključil, pa bosta jutri dve zaostali tekmi. Kot kaže, pa vreme še naprej nagaja in možno je, da bodo tekmi zopet odgovdili.

DEČKI

SKUPINA A
Brežani, ki so dokaj dobro igrali proti Don Boscu, bodo danes doma imeli za nasprotnika moštvo Chiadino, ki je veliko presenečenje tega prvenstva. Chiadino uvršča več visokih košarkarjev in nedvomno sodi med boljše peterke te skupine.

Bor A pa bi lahko le pospravil prvi točki na račun Don Bosca, čeprav so objektivno igralci Don Bosca le boljše od borovcev. Če pa bodo naši igralci poizkušali, bi lahko poskrbeli tudi za veliko presenečenje.

SKUPINA B
Kontovelci bodo doma igrali proti Interju 1904. Varovanci trenerja Igorja Lukše so doslej povsem izpolnili pričakovanja. Danes bodo pred zelo težko nalogo. Če jo bodo ugodno premostili, potem bi lahko upravičeno startali celo na prvo mesto.

Tudi borovci imajo možnosti, da osvojijo prvo zmago, in to na račun Italsidra. Poletovci pa se bodo morali namučiti proti ekipi SABA.

SKUPINA D
Domovci bodo danes pred odlično preizkušnjo. Doma bodo igrali proti ekipi Arte A, ki kot Dom, juriša na prvo mesto.

DANES

SOBOTA, 18. decembra 1976

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO
18.30 v Dolini
Jadran — Scoglietto

MLADINCI

18.30 v Šklednju
Servolana — Polet

KADETI

18.00 v Trstu, Ul. della Valle
Inter 1904 — Bor

16.30 v Gorici, dvorana CONI
Arte B — Dom

DEČKI

16.30 v Dolini
Breg — Chiadino

19.00 v Trstu, Ul. Caravaggio
Bor A — Don Bosco

16.00 v Gorici, Dišaki dom
Dom — Arte A

ODBOJKA

MOSKA B LIGA
19.00 v Benetkah
CUS Benetke — Bor

ODBOJKA

Bor v boju za prvo mesto lestvice v derbiju proti ekipi CUS v Benetkah

V ženski B ligi težka naloga za Sokol in Breg, borovke pa bodo imele nenevarne nasprotnice

Odbojkarji in odbojkarice 2. italijanske lige bodo drevi odigrali zadnje (šesto) kolo po več kot enomeščnim premorem in seveda nadaljevanjem drugega dela prvenstva. Za tri naše ekipe je praktično že vse odločeno: za Bor in Breg v ženski konkurenci ter za Bor v moški. Važen nastop čaka drevi zastopnice Sokola v Pordenonu. Važno tekmo igra to pot tudi Sloga v konkurenci deklic.

MOSKA B LIGA

Odbojkarji Bora bodo poslovilo prvenstveno tekmo v letu 1976 odigrali v gosteh. V Benetkah se bodo namreč spoprijeli s CUS, ki je prvi na lestvici in ima enako število točk

ŽENSKA B LIGA

Izredno težka naloga čaka drevi Sokol, ki se bo v Pordenonu spoprijel z domačim Libertasom. Nabrezinke morajo za vsako ceno zmagati, ker bi jim s tem osvojitve dveh točk omogočila obitaki na drugem mestu končne lestvice te podskupine. Glede na trenutno stanje v setih je tudi dovolj, da Sokol zmaga s 3:2, ker bo imel še vedno boljši količnik v setih. Ob vsem tem pa se vsiljuje vprašanje ali so Nabrezinke sposobne za tak podvig. Po našem mnenju so, toda pot pogojem, da bo sojenje objektivno in seveda, da gostje zaigrajo tako kot so resnično sposobne.

Po drugi strani pa je izredno važno, katera ekipa bo znala bolje prenesti izreden psihološki pritisk, saj reši tako enega kot tudi drugega zastopnika samo zmaga.

Od starih slovenskih drugoligašev bodo igrali v tem zadnjem kolu pred domačimi gledalci samo odbojkarice Brega. Po dosedanjih petih porazih nimajo večjih možnosti za uspeh, ker jim prihaja v goste vođeči Mogliano Veneto. Tudi ta nastop bo služil mladim Dolincankam za nabiranje izkušenj, saj se bodo izdatno obrestovale v drugem in obenem odločilnem delu prvenstva, ko bo šlo za obstanek v tej konkurenci.

Z gostovanjem v Noventi Vicentini bodo morale zastopnice Bora opraviti še zadnje formalnost prvega dela prvenstva. Ne glede na končni izid imajo Tržačanke že zagotovljeno drugo mesto. Po drugi strani Primavera res ne bi smela mešati strene borovkam, tudi če zaigrajo s polovično močjo. Domačinke tega srečanja so v preteklih petih nastopih zmagale dvakrat. Prva tekma v Trstu se je končala s 3:0 v korist Bora.

DEKLICE

Naš edini zastopnik v tej konkurenci, Sloga, bo odigrala odločilno tekmo z Julio, ki bo odločala o končnem zmagovalcu našega pod-

TENIS

FINALE DAVISOVEGA POKALA

Italija - Čile 2:0

SANTIAGO, 17. — Izid finalnega teniškega srečanja za Davisov pokal Čile — Italija je po prvem dnevu 0:2.

Barazzutti je premagal Fillola s 7:5, 4:6, 7:5 in 6:1, Panatta pa Corneja s 6:3, 6:1 in 6:3.

DOMAČI ŠPORT

ŽENSKA B LIGA

21.15 v Pordenonu
Libertas — Sokol

21.15 v Dolini
Breg — Mogliano Veneto

21.15 v Noventi Vicentini
Primavera — Bor

18.00 v Trstu, stadion »1. maj«
Sloga — Julia

19.30 v Manzanu
Pozzo — Kras

NOGOMET
NARAŠČAJNIKI

15.00 na Proseku
Primorje — Kras

JUTRI
NEDELJA, 19. decembra 1976

KOŠARKA
NARAŠČAJNIKI

9.30 na Opčinah
Polet — Don Bosco

ŽENSKA B LIGA

9.00 v Šklednju
Servolana — Bor B

11.00 na Opčinah
Polet — SABA

11.00 na Kontovelu
Kontovel — Inter 1904

11.00 v Dolini
Bor — Italsider

NOGOMET
2. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku
Primorje — Pro Farra

14.30 v Križu
Vesna — S. Sergio

14.30 v Bazovici
Zarja — Zaule

14.30 v Dolini
Breg — S. Marco Devin

14.30 v Zagradu
Sagrado — Juventina

V MOŠKI B LIGI

Bor v boju za prvo mesto lestvice v derbiju proti ekipi CUS v Benetkah

V ženski B ligi težka naloga za Sokol in Breg, borovke pa bodo imele nenevarne nasprotnice

Odbojkarji in odbojkarice 2. italijanske lige bodo drevi odigrali zadnje (šesto) kolo po več kot enomeščnim premorem in seveda nadaljevanjem drugega dela prvenstva. Za tri naše ekipe je praktično že vse odločeno: za Bor in Breg v ženski konkurenci ter za Bor v moški. Važen nastop čaka drevi zastopnice Sokola v Pordenonu. Važno tekmo igra to pot tudi Sloga v konkurenci deklic.

Kras danes prvič na igrišču
Do pričetka moškega odbojarskega prvenstva C lige manjka še slab mesec (15. januarja). Ekipa Krasa, ki je po podpisu pogodbe s SZ Bor izgubila dva izmed svojih starih standardnih igralcev, je po drugi strani pridobila pet (od katerih le dva redno trenirata) mladih odbojkarjev Bora, ki bodo napolnili nastale praznine. Kras se bo v svoji skupini pomeril s sledečimi nasprotniki: Inter Trst, ACLI Trst, Torriana Gradisce, Mira, S. Giorgio Chirignago, Pozzo Pradamano in Kennedy Adeliaco. Vsaj na papirju ima Kras, ki ga trenira Božič Grilanc, vse možnosti, da doseže svoj letošnji minimalni cilj: obstanek v ligi.

Drevo bodo krasovci sodelovali v Manzanu na predprvenstvenem turnirju, ki ga prireja društvo PAV Natisiona. Čeprav ni ekipa še najbolj uigrana, saj je doslej trener posvečal največ pozornosti le dobri telesni pripravi in »piljenju« posameznih prvih osebne tehnike, pa bo drevisnje srečanje s tretjeligašem Pozzo veljalo kot dobra preizkušnja razpoložljivih sil.

Tekma Pozzo Pradamano - Kras bo drevi v Manzanu ob 19.30. —bs—

NAMIZNI TENIS

Športno srečanje med Križani in Štandrežci

Pred dnevi sta se v Domu Andreja Budala v Štandrežu srečali moški namiznoteniški ekipi Juventine in Madine iz Križa. Pred tekmo je tajnik kriškega društva K. Šušta, poudaril pomembnost takih srečanj (ter je v znak prijateljstva podaril Štandrežcem knjigo in društveno značko. Gostom se je zahvalil kapetan štandreške ekipe Renco Faganell, ki je izrazil željo po nadaljnjih srečanjih.

Srečanje za zeleno mizo pa se je zaključilo v korist domačinov, ki so Križane premagali s 14:2.

AVTOMOBILIZEM

PARIZ, 14. — Organizatorji svetovnega avtomobilskega prvenstva formule ena se preteklo noč v Parizu niso mogli sporazumeti za izpeljavo tega tekmovanja v prihodnjem letu. Če tega ne bodo storili do 3. januarja, tega prvenstva prihodnje leto ne bo.

FIRENCE, 17. — Trenerja Riminija H. Herrero je italijanska nogometna zveza suspendirala do 20. marca 1977.

OGLASNI ODDELEK
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

sprejema
BOŽICA IN NOVOLETNA VOŠČILA PROSVETNIH, SPORTNIH IN DRUGIH ORGANIZACIJ DO VKLJUČNO 23. DECEMBRA

URNIK: neprekinjeno od 8. do 19. ure
ob sobotah od 8. do 13.30 in od 15.30 do 19. ure.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

Bili so v glavnem čedno oblečeni in prav lepo jih je bilo videti, kadar se je ves bataljon zvrstil v enotni uniformi.

Ti avstrijski tovariši so prinesli mnogo dragocenega vojaškega znanja. Znali so rokovati z vsem orožjem, kmalu pa so se navadili tudi partizanske taktike, ki je bila neobhodno potrebna pri našem načinu bojevanja. Med avstrijskimi tovariši je bilo tudi nekaj španskih borcev, ki so že imeli v tem nekaj izkušenj.

Na avstrijske vojske so naslovili naslednji razglas:

»Zaprosili smo slovensko ljudsko armado, da osnujemo avstrijsko edinicno. Našo željo so uslišali. Sedaj je vrsta na nas, da vodimo pogumen boj, s katerim bomo pregnali nemškega okupatorja in osvobodili Avstrijo. Avstrijci: delavci, nastavljeni, meščani, kmetje! Junaški osvobodilni boj, ki ga vodijo jugoslovanski narodi pod vodstvom legendarnega voditelja maršala Tita, nam kaže pot, ki jo moramo hoditi tudi Avstrijci. Naj živi avstrijska osvobodilna borba!«

V proglasu so sporočili, da so v bataljonu tudi Anton Schober, kmet iz Stajerske, Fritz Bartsch, delavec iz Koroske, Juhann Widder, kmet iz Koroske, komisar pa je Roman Fuchsel in da so pripravljeni boriti se do končne uničenja nacifasizma.

Medtem ko je ta bataljon večidel operiral na osvobojenem ozemlju, je partizanski komandant, koroški borec Ladislav Grad-Kijev, dobil nalogo, da kot zvezni častnik vodi skupino tridesetih avstrijskih protifašistov v samo Avstrijo. Z njim je bil še njegov soborec Romi, med avstrijskimi protifašisti pa so bili španski borci, socialisti, komunisti, bivši šubindlerji in drugi. Ker je bil Kijev borec že iz leta 1941 in je na Koroškem partizaniž že vse poletje 1943, je dobro poznal teren in pogoje bojevanja v Avstriji. In tako je s svojimi Avstrijci, ki so jih imenovali »avantgarde«, prešel Dravo in se prebil na področje Svinjske planine, od tam pa na Golico, na avstrijsko Stajersko. (Kijeva omenjam tudi večkrat v svojem pohodu čez Dravo, čeprav se sem

tisti čas nisem sestal z njim in njegovo enoto. Z njo pa so imele tisti naše čete na Svinški planini in jim nudile vso pomoč.)

Kijev mi je kasneje o tej svoji odisejadi pripovedoval naslednje:

»Bili so predani in bojevitvi tovariši. Že v Gólici smo začeli mobilizirati avstrijske fante, ki so pobegnili iz nemške vojske. Jemali smo samo prostovoljce. Bilo jih je mnogo. Nekje onstran Gólice smo našli komaj dvajsetletnega esesovca, ki je želel vstopiti v partizane.

Uredništvo, uprava, oglašni oddelk,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica
Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.100 lfr — vnaprej plačano celoletna 20.500 lfr. Letna naročnina
za inozemstvo 31.000 lfr, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3.— din, za zasebnike mesečno 30.—
letno 300.— din, za organizacije in podjetja mesečno 40.—, letno 400.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Ziro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana,
Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglašni Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob de-
javnikih 13.000, ob praznikih 15.000.
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sozolja 250 lfr za mm višine
v širini 1 stolpca. Mali oglaš 100 lfr beseda. IVA 12% Oglaš za tržaško in
goriško pokrajino se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih
pokrajin Italije pri SPL.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
ZIT Trst Član italijanske
in tiska zveze časopišnih
založnikov FIEG

Stran 10

18. decembra 1976

PO ENOMESČEM POGAJANJU S POSREDOVANJEM ZDA

Na svobodi Čilenec Luis Corvalan in sovjetski oporečnik Bukovski

Čilski komunistični prvak je že odpotoval v ZRN - Danes prihod Bukovskega v Švico

SANTIAGO DE CHILE, 17. — Čilski komunistični voditelj Luis Corvalan je danes odpotoval iz Čila z letalom za hodnonemške družbe «Lufthansa». Letalo, ki je odpotovalo iz čilskega glavnega mesta ob 17.40 po srednje-evropskem času, bo prispelo v Frankfurt po vmesnih pristankih v Buenos Airesu, Dakarju in Zürichu.

Malo prej so sporočili, čeprav še ne uradno, da bo sovjetski oporečnik Vladimir Vukovski, ki je bil do sedaj priprt v vladimirskih zaporih, zapustil jutri zjutraj sovjetsko državo skupaj s svojo materjo Nino, sestro Olgo Ivanovno in nečakom Mihajlom. Vsi štirje so baje že prejeli potna dovoljenja od sovjetskih oblasti in jutri bodo prispeli v Ženevo.

Z osvoboditvijo Luisa Corvalana iz čilskih zaporov ter z izgonom sovjetskega oporečnika Vladimira Vukovskega iz Sovjetske zveze, se zaključuje obdobje precej živahnih pogajanj za zamenjavo dveh osebnosti na mednarodni ravni, ki so zadevala Čile, Sovjetsko zvezo in baje vlado ZDA. Prvi, ki je sprožil vprašanje osvoboditve Vladimira Bukovskega je bil mednarodni «Odbor Saharov» za človečanske pravice, ki ima svoj sedež v Kölnu. Pozneje, v novembru, je čilski predsednik Pinochet javno izjavil, da sprejema predlog. Spočetka pa se je vse zataknilo, ker je Luis Corvalan izjavil, da mu je ljubše, da ostane v Čilu, da bi se še nadalje boril za svoja načela.

Kljub temu pa so se pogajanja nadaljevala in kot smo dejali, je imela pri tem precejšnjo vlogo vlada ZDA, ki je posredovala med Sovjetsko zvezo in Čilom. Zelo verjetno so ti pogovori potekali v okviru OZN.

Luis Corvalan, ki je star 60 let, je po poklicu profesor in časnikiar. Že trinajst let je generalni sekretar čilske komunistične partije. Čilska vojska junta ga je aretirala, ko je strmoglavila vlado predsednika Allendeja. Od tedaj naprej je bil Corvalan zaprt v raznih krajih Čila, zadržani od Ognjene zemlje, tja do Santiaga.

Vladimir Bukovski je eden od najmlajših sovjetskih oporečnikov, saj je star komaj 35 let. Vsih deset let pa je že preživel v raznih zaporih in bolnišnicah. Svoj čas je izjavil, da bo nadaljeval svoj boj, toda vedno le v okviru sovjetskih zakonov.

Bombni atentat v središču Dunaja

DUNAJ, 17. — Peklenski stroj je davi nekaj pred 10 uro eksplodiral na področju Rossauerkerse na Du-

ZARADI KRŠENJA KONVENCIJE O ČLOVEČANSKIH PRAVICAH

Glavna skupščina OZN ostro obsodila Izrael

Waldheim obišče januarja Bližnji vzhod, da prouči možnosti ponovnega sklicanja ženevske konference

NEW YORK, 17. — Glavna skupščina Organizacije združenih narodov je sprejela štiri resolucije, v katerih ostro obsodila izraelsko zadržanje nasproti arabskim sosedom. Prve tri resolucije zadevajo izraelsko dejavnost na zasedenih ozemljih, četrta pa uničenje sirskega kraja Quneitra po izraelskih četah.

S prvo resolucijo OZN smatra povsem za neveljavne ukrepe, ki jih je sprejel Izrael na zasedenih območjih; s tremi ukrepi je bilo izkazano odnoto demografsko in zemljepisno ravnanje. V tej zvezi resolucija posebno ostro napada načrtno razoroževanje zasedenih krajev z množičnim naseljevanjem izraelskega življa, dejansko torej njihovo kolonizacijo.

Druge resolucija obžaluje, da je izraelska vlada namenoma prezrla ženevsko konvencijo o zaščiti civilnega prebivalstva v vojnem času; konvencija velja tudi za arabska ozemlja, ki so jih zasedli Izraelci po 1. 1967.

Tretja resolucija vsebuje obsodo izraelskih oblasti, ker niso dovolile posebnih preiskovalnih komisij OZN o spoštovanju človečanskih pravic, da obišče zasedena ozemlja; resolucija nadalje izraža za skrbljenost, ker so si Izraelci dejansko prisvojili nekatere dele teh ozemelj, izselili veliko število do množic oziroma jih izgnali ter deportirali in nazadnje zaplenili vse njihovo imetje.

Četrta resolucija pa glavna skupščina OZN očita Izraelu, da so njene čete namenoma razdejale sirsko mesto Quneitra in priznava sirski vladi pravico, da zahteva ustrezno odškodnino.

Više je bil govor o ženevski konferenci za poravnavo izraelsko arabskega spora oz. rešitve celotne ga bližnjevzhodnega vprašanja. Pri zadete strani, razen Palestincev, torej Izrael, Egipt, Sirija in Jordanija, so se sestale samo dvakrat na krajših zasedanjih, bilo je decembra 1973. Arabci nprestan

naju, kjer je v bližini urad, ki skrbi za evidenčne tablice avtomobilov. Tik pred eksplozijo je neznanec po telefonu opozoril na atentat ter ga pripisal skupini «Akcija Waltraud Boock». Policisti so povedali, da se to ime nanaša na neko mladenko iz Zahodne Nemčije, ki je bila aretirana prejšnji ponedeljek v teku spopada z roparji, ki so napadli neko banko v središču Dunaja.

Pozneje je policija prejela še številne druge telefonske pozive s katerimi so neznanci grozili, da bodo izvedli nadaljnje atentate. Nekdo je izjavil, da bo v teku 20 minut prišlo do eksplozije v Laenderbanki v središču Dunaja. Preiskava ni žela nobenega rezultata. Neki drugi neznanec je zagrozil, da bo prišlo do eksplozije v bančni ustanovi Bawag, neki tretji pa je sporočil, da bodo izvedli atentat na neki vlak še pred božičem, če zadeva ne bo razčiščena.

Vse kaže, da se te grožnje nanašajo na poskus osvoboditve domnevne teroristke Waltraud Boockove, ki bi ji moralo sodišče soditi v kratkem zaradi roba, napada, poskusa umora in drugih prekrškov. Kako pa

CIA na zatozni klopi

BOSTON, 17. — Študijska skupina, ki je delovala pod vladnim nadzorom, je prišla do zaključka, da je CIA že več let posredovala ameriški administraciji zgrešeno sliko sovjetske vojske politike ter, da je zato potrebno, da se postavi ta tip informacij pod direktno nadzorstvo Bele hiše. Vest je sporočil časnik «Boston Globe», ki pravi, da so mu jo posredovali ljudje, ki so prečitali sporočilo skupine, ki jo je vodil Richard Pipes od Havarrove univerze. Po pisanju časopisa podpisniki sporočila zahtevajo, da je treba popolnoma spremeniti načela ocenjevanja informacij in da je treba odvzeti CIA (Central intelligence agency) to nalogo.

NA ZASEDANJU CENTRALNEGA KOMITEJA SINDIKALNE ORGANIZACIJE V RIMU

Benvenuto orisal načrt UIL za poživitev gospodarstva

Socialisti in socialdemokrati so njegovo poročilo podprli, republikanci pa odklonili

RIM, 17. — Sindikalna organizacija UIL, ki združuje delavce socialdemokratske, socialistične in republikanske usmeritve je naslovila na vse sindikalno gibanje, vlado, politične stranke in prizadete družbene dejavnike vabilo, naj sodelujejo z njo pri zasnovi učinkovitega načrta za izboljšanje socialnogospodarskega položaja oz. za povoljšanje razvoja gospodarstva v 1. 1977. Načrt naj bi sponel na temeljitom gospodarskem programu zasile narave v skladu s predvidenimi reformami.

Značilnosti načrta, kakor ga vidi UIL, je nadrobno orisal njen glavni tajnik Giorgio Benvenuto od začetku zasedanja centralnega komiteja organizacije.

Osnovne smernice za sanacijo so-

cialnogospodarskih razmer naj se istovestijo med drugim v podrobnosti načrtih korenite proizvodne preusmeritve oz. načrtovanja na energetskem, elektronskem, prevoznem, gradbenem in kmetijskem področju.

Nadalje zahteva Benvenuto takojšnje posege za ureditev finančnega stanja v ustanovah, ki delujejo z državno udeležbo, stroge ukrepe za pobijanje parazitizma, tako s takojšnjim zaporo potrebnih oz. nekorištnih družb ter ustanov, z odpravo raznih zavodov za bolniško zavarovanje, ki jih njih naposeje v teku 6 mesecev nadomestni vsedržavna zdravstvena služba in med drugim z uresničitvijo zakona o urbanistični reformi, do katere naj pride prav tako najkasneje čez 6 mesecev. UIL predlaga potem pospešitev znanstvenih raziskav, učinkovito pomoč tovarnam izvoznega blaga in uvedbo smotne davčne politike, ki naj bi sponela na vrsti posebnih davčnih odbitkov, kot tudi na strogem sistemu preprečevanja davčnih utaj.

Načrt bo UIL ločeno predstavila drugima dvema sindikalnima organizacijama (CGIL in CISL) še preden se prihodnji teden njeno predstavništvo sestane z zastopniki političnih strank. Načrt sta podprli socialistična in socialdemokratska struja, proti pa so bili republikanci. Poročilo glavne tajnika je bilo vsekakor odobreno. (dg)

VARŠAVA, 17. — V kraju Opole (Slezja) sta neka 7-letna deklica in njena 6-mesečna sestra padli z okna svojega stanovanja v sedmem nadstropju. Obe sta ostali živi, ker sta padli na zelo mehko zemljišče, ki je bilo prekrito s snegom.

V LJUBLJANI

Italijanski novinarji dva dni gostje slovenskih kolegov

LJUBLJANA, 17. — Delegacija vsrednjavega sveta italijanskih kronistov, ki je prišla v Trst ob izročitvi nagrade «S. Giusto d'oro» predsedniku zavra za raziskovanje javnega mnenja Doxa prof. Luzzatu Pegizu, je danes zaključila kratek dvodnevni obisk v Ljubljani. Italijanski novinarji so se v sicer preskopo odmerjenem času soočili s slovensko stvarnostjo, predvsem pa s delom slovenskih časnikarjev in s samoupravljanjem na področju tiska.

Delegacija, ki jo je vodil predsednik vsrednjave zveze kronistov UN GI Piero Passetti in v kateri so bili kolegi iz vse Italije, je sinoči sprejel sekretar za informacije SRS Mirko Čepić, ki je priredil gostom večerjo v hotelu «Slon». Čepić je med sproščenim in nevezanim razgovorom, ki je večkrat segel tudi v slovensko in jugoslovansko politično stvarnost, na kratko predstavil gostom Slovenijo, predvsem pa njene časnikarje in založniško dejavnost. Piero Passetti je v odgovor pojasnil, da si je zveza kronistov zadala nalogo, poleg sindikalne zaščite članov, tudi pospeševanja stikov s tujimi kolegi v prepričanju, da medsebojno spoznavanje pripomore k boljšemu razumevanju in odnosom med narodi, obenem pa so take izkušnje znatna obogatitev za vsakega časnikarja.

Davi se je delegacija italijanskih kronistov srečala v novem televizijem centru s slovenskimi kolegi, med katerimi sta bila direktor radia

OB OBISKU KITAJSKE DELEGACIJE V JUGOSLAVIJI

DOSEDANJI ODNOSI MED SFRJ IN KITAJSKO TRDNA PODLAGA ZA USPEŠNEJŠE SODELOVANJE

Gostje poudarili voljo po krepitvi prijateljskih stikov

BEOGRAD, 17. — Predsednik Dušan Petrović in drugi predstavniki socialistične zveze Jugoslavije so imeli danes pogovore z delegacijo prijateljstva kitajskega ljudstva, ki je na čelu z nekdanjim zunanjim ministrom Či-pengfejem včeraj pripotovala na obisk v Jugoslavijo. Petrović je goste s Kitajske seznanil z zgodovinskimi koreninami in pogoji ustvarjanja neodvisne socialistične in nevršene Jugoslavije in z rezultati, ki jih je Jugoslavija dosegla v tridesetletni socialistični graditvi, v razvoju samoupravnih družbenih odnosov ter v ekonomskem in kulturnem razvoju, pri uresničevanju koncepta splošne ljudske obrambe in politike polne enakopravnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Petrović je govoril tudi o vlogi delavskega razreda, zveze komunistov in socialistične zveze v političnem sistemu Jugoslavije, precej časa pa se je zadržal tudi pri razlagi jugoslovanskih stališč in pogledov v zvezi z najbolj zgodnji mednarodni dogodki.

Vodja kitajske delegacije Či-peng-fej je poudaril, da je namen obiska okrepiti prijateljske stike in sodelovanje med jugoslovanskimi in kitajskimi narodi. Go-

voril je tudi o nekaterih glavnih prvinah družbenopolitičnih razmer na Kitajskem, vendar v poročilu, ki ga objavlja Tanjug, o tem ni drugih podatkov. Či-pengfej je pojasnil tudi kitajske poglede na aktualni položaj in odnose v svetu. Ob koncu pogovorov so, kakor pravi sporočilo, poudarili, da je ob posebnosti, ki obstajajo v praksi graditve socializma v eni oziroma drugi državi in v pogledih na nekatera mednarodna vprašanja, dosedanja razvoj odnosov solidna podlaga za uspešnejše dvostransko sodelovanje Jugoslavije in Kitajske ter za nadaljnjo krepitev in razvijanje prijateljstva in sodelovanja med jugoslovanskimi in kitajskimi narodi.

V. B.

V Kanadi poostreno nadzorstvo nad stiki s tujino

OTAWA, 17. — Kanadska vlada je sklenila, da bo okrepila svoje nadzorstvo nad dejavnostjo javnih ustanov, ki vzdržujejo stike z inozemstvom, da bi preprečila primere, ki bi bili podobni tistem, ki ga pripisujejo državnim jedrski ustanovi. Sumijo, da je ta ustanova izplačala večje vsote neznanim agentom, da bi olajšala prodajo, skupaj z družbo Italimpianti, jedrskega reaktorja Argentini. Minister Jean Pierre Goyer je izjavil, da novi vladni ukrepi skušajo preprečiti, da bi funkcionarji kanadskih javnih ustanov izigrali domače predpise. Poleg tega pa stremitjo tudi za tem, da bi ti funkcionarji spoštovali tudi predpise drugih zainteresiranih držav.

Medtem sporočajo iz New Yorka, da je ameriška petrolejska družba Continental Oil priznala, da je leta 1971 izplačala 148.000 dolarjev raznim političnim strankam in tujim funkcionarjem. Poleg tega je izplačala tudi 65 tisoč dolarjev nezakonitih prispevkov političnim skupinam v ZDA.

Ameriški letalski podjetnik Boeing pa je sedaj v središču pozornosti ameriške komisije, ki skrbi za nadzorstvo nad operacijami v borzah. Ta komisija meni, da je verjetno Boeing izplačal večje vsote «tajnim agentom» v tujini. Doslej še niso sporočili, koliko je bilo teh agentov, toda v nekaterih krogih menijo, da gre za okoli 20 ljudi.

MASERU (Lesotho), 17. — Karih 90 ljudi je baje utonilo, ko je neki avtobus izgubil v naraslih vodah reke Coaing.

V. TAVČAR

V BUJAH, V UMAGU

(Nadaljevanje s 4. strani)

«Kaj, tudi vi v Bujah imate železnice?» je vprašal Bučjana mlad Koprčan.

«Kje pa. Kakšno železnico, — se je čutil Bučjan. — Od kod prihajate s tem vprašanjem, saj tu železnice že 40 let ni več».

«Kako da ne — je vztrajal Koprčan, — saj sem vprašal po mehaniku, pa so mi rekli, da ga bom našel na kolodvoru. In kaj naj bi bil kolodvor, če ne postajališče železnice».

Zato je imel prav arhitekt in urbanist Anton Glunčić iz Zagreba, ki je predlagal, da naj bi del mesta, ki mu pravijo «Stanica» ali «Stazione», kar je z drugimi besedami «kolodvor» preimenovali v «Donje Buje», torej Spodnje Buje.

Toda stari Bučjani ne popustijo, ker so ljubosumni na staro in hočejo ohraniti stare toponime, stara ledinska imena. Bučjani so glede tega bolj «dosledni» kot prebivalci Umaga ali Novega grada, ki so brez obhajljanja sprejeli nazive novih ulic in krajev. Stari Bučjani gredo še vedno na «Brola», na «Stanico» ali celo «Stazione», ali na «Sveto Margarito», pa čeprav je le redko mlajših prebivalcev tega mesteca, ki se sploh ve, kaj je «Brola», oziroma kaj je «Sveta Margarita», kaj je, oziroma zakaj je «Stanica» ali «Stazione». Tam, kjer je danes o snovna šola «Mate Balota» je bila nekoč cerkev, ki je bila posvečena Sveti Margeriti in tam, kjer so danes tovarne «Proleter», «Digital», «Bifix» in «Peroplast» in druge ter veliko novih stanovanjskih hiš, je bila nekoč postaja ozkotirne železnice, ki je poverovala Trst s Porečem.

Nič čudnega, če bi tradicionalisti starih prebivalcev nasprotovali težnjam novih generacij, pa naj gre za Buje, Novigrad ali Umag, novih generacij, ki si oblikujejo novo so-bodno življenje, toda to zavira tudi nemoteno napredovanje urbanistične koncepcije tej mest. To pa že ni več lepo in prav. Precej je že urbanističnih in komunalnih problemov, ki so bili podedovani iz daljne preteklosti in te probleme je treba rešiti.

Kapica

(Nadaljevanje s 4. strani)

Izhod iz sedanjega stanja bi bil v proizvodnji energije s termoele-

TRŽAŠKI DNEVNIK

NA POVABILO MLADINSKE KOMISIJE PRI SKGZ

Mladinska delegacija iz Slovenije na pogovorih z zamejskimi mladinci

Goste iz Ljubljane sta včeraj sprejela predstavnika Slovenskega raziskovalnega inštituta



Razgovori mladinske delegacije iz Slovenije s člani komisije za mladino pri SKGZ in predstavnikoma SLORI

KRIVIČEN UKREP USTANOVE EZIT

NOBENEGA SLOVENCA V POSEBNIH KOMISIJAH

Nujno potrebna prisotnost slovenskih strokovnjakov

Vodilni svet Ustanove za tržaško industrijsko pristančino je ta teder odobril dokončno sestavo posvetovalnih komisij, ki jih sestavljajo poleg svetnikov tudi izvedenci za razne stroke. V stalnih komisijah so povečali predstavništvo operaterjev iz raznih gospodarskih panog, ustanovili so pa tudi posebni komisiji za proučevanje prvih ukrepov pri izvrševanju pristojnosti, ki jih o-simski sporazumi podeljujejo ustanovi glede uresničevanja industrijske proste cone na «Krasu», drugo pa za najboljšo valorizacijo Osapeke doline in področja pri Orehu.

Do tu tiskovno sporočilo ustanove, ki jo naši ljudje poznajo predvsem zaradi obsežnih razstavitev. Vprašanja, ki se takoj postavljajo, so pa: med vsemi predstavniki gospodarskih kategorij in med izvedenci, ki so jih povabili k sodelovanju v posvetovalnih komisijah, ni znano, da bi bil kak pripradnik slovenske narodnostne skupnosti. To bi bilo namreč bolj kot upravičeno glede na njen splošen interes, še posebej pa predstavništvo kmetrov, ki so prav gotovo z aktivnostjo Ustanove za industrijsko pristančino najbolj prizadeti in so tudi edina gospodarska kategorija, ki nima svojega predstavništva v njenih organih. Še toliko bolj je pa potrebna prisotnost slovenskih strokovnjakov in stanovskih organizacij, ki dejansko predstavljajo naše ljudi, v o-bseh posebnih komisijah. Drugače prav zares ni mogoče pričakovati od njunega dela kaj koristi.

Krasko prebivalstvo odločno terja urbanistično ureditev svojih vasi

Vprašanje urbanistične ureditve Krasa je v teh dneh spet živo pri-sotno med kraskim prebivalstvom. Danes popoldne bo namreč delega-cija koordinacijskega odbora za Ba-

zovico, Gropado, Padriče, Trebče in Bane izročila županu protipredloge za varianto k regulacijskemu načrtu, ki jih je izdelala posebna komisija Slovenskega raziskovalnega inštituta v sodelovanju s predstavniki odbora in ki predvidevajo globalno reševanje problemov kraskih vasi.

O tem osnutku variante je v trebenkem ljudskem domu sinoči razpravljala javna skupščina prebivalcev vseh petih vasi ter ga tudi odobrila. V ponedeljek ob 17.30 pa se bo prebivalstvo, ki to bilo sklenjeno na ponedeljkovem zbiranju v openskem Prosvetnem domu, zbralo pred občinsko palačo, njegovo predstavništvo pa bo podrobneje obravnilo županu svoje že «likokrat postavljene a neizpolnjene zahteve.

Zvečer so se gosti iz matične domovine srečali s člani komisije za mladino in šport pri SKGZ. Načelnik te komisije, Ace Mermolja, je delegaciji orisal delovanje komisije in spregovoril o vprašanih mladinskih delovanjih v zamejstvu. Obenem se je zahvalil gostom za pomoč, ki jo nudi ZSMS raznim mladinskimi organizacijam v zamejstvu.

skih sporazumov v celoti. Boris Ra-ce je zaključil svoje uredvanje z opozorilom, da ne bomo Slovenci smeli imeti razumevanja za težave na katere se bodo izvajali v zvezi z izvajanjem sporazumov, pač za bomo morali odločno zahtevati izkazovanje določen, prenehanje po-litike asimilacije, zahtevati ne sa-mo zaščito, ampak tudi, da se nam omogoči razvoj.

Po predavanjih je predsednik PD «Igo Gruden» Savo Usaj odprl di-skusijo, v katero so prešli mnogi poslušalci. Vse pripombe in vprašanja, na katere sta predavatelja odgovorila, so bila na splošno pozitivna in zelo zanimiva, nekatere tudi polemične. Vsi brez izjeme pa so se strinjali, da je bila pobuda za tako predavanje zelo koristna in izraziti željo, da je v bodočnosti podobne okrogle mize, ki so ne-dvomno izredno zanimive, prirediti tudi drugod.

mt

Osimski sporazumi

(Nadaljevanje z 2. stran)

telj, nudi Trstu možnost, da se reši stagnacije in Slovenci moramo biti tega razvoja deležni, saj nam prosta industrijska cona nudi možnost, da se gospodarsko uveljavimo in lahko prispevamo, da Trst znova gospodarsko zaživi. Seveda je pri tem naselitev preveč nevarnost. Braniti bomo morali naselitev na širšem ozemlju in vplivati tudi na to, kako se bo naseljena politika izvajala na jugoslovanski strani. Predavatelj je nato govoril o 65.000 podpisih, ki so jih zbrali v Trstu in ločil podpisnike, saj je dejal, da so bili med temi mnogi zapeljani. Gotovo niso vsi podpisniki in niti ne večji del njih pripadniki desničarskih fašističnih sil. Sko-raj vsi tudi niso nasprotniki osim-

BOLJŠI NAKUP MANJŠI STROŠEK?

DESPAR

STANDA

V MANZANU (VIDEM) - UL. ZORUTTI 10